

- ⊕ **Reportatge:** Les quatre llengües del Nadal original
- ⊕ **Tradicions:** La història real dels canelons de Sant Esteve
- ⊕ **Recepta:** Tronc de Nadal

I ARA, QUÈ?

EDITORIAL DE VICENT PARTAL

*L'independentisme ara necessita
pensar força*

ANÀLISI ECONÒMICA DE JORDI GOULA

Què farà l'economia catalana el 2018?

ANÀLISI POLÍTICA DE CARLES BOIX

Resistència i consolidació

INFORME DE PERE CARDÚS

*El camí costerut cap
a la investidura de Puigdemont*

OPINIONS DE GERMÀ BEL, ANTÒNIA FONT, JOSEP GUIA,
CARME JUNYENT, ELISENDA PALUZIE I EDUARD VOLTAS

*Què ha de fer l'independentisme
després de la victòria electoral?*

ANÀLISI

*L'ofensiva del PP contra l'autogovern
es trasllada al País Valencià*

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

L'INDEPENDENTISME ARA
NECESSITA PENSAR FORÇA

La victòria d'aquest dijous ha estat una demostració extraordinària de força de l'independentisme. Rècord de vots, superant un creixement de la participació de set punts i jugant amb les regles imposades il·legalment per l'estat espanyol.

La fortalesa de l'independentisme, aquesta mura-lla de dignitat de la qual jo parlava dimarts passat en aquest mateix editorial, està fora de tot dubte.

—
Però ara, per encarar la nova etapa que acaba de començar, crec que cal pensar força i saber bé què fer. El procés que va acabar amb la proclamació de la República necessita ser actualitzat i cal que encare els punts febles que s'han fet evidents, sobretot, aquests darrers mesos. Sense voler ser exhaustiu, m'agradaria apuntar-ne alguns, per ajudar que comencem a pensar entre tots.

—
1. Cal superar la dinàmica dels partits. Em sembla que caldria estudiar una fórmula que no els faci desaparèixer però que implique més dinàmica de moviment. Compromís podria ser un bon exemple de com mantenir la tensió entre els partits sense impedir la dinàmica de moviment i, en canvi, enfortir clarament un espai polític.

—
2. Crec que cal bastir com més estructures nacionals al marge del règim autonòmic millor. No podem fiar les coses a la Generalitat —ni és sensat fer-ho—, com es va veure clarament després de la proclamació de la independència. L'exemple d'Òmnium en aquest sentit és paradigmàtic. Els seus cent mil socis aporten una fortalesa enorme a l'organització i poden aturar qualsevol cop contra l'organització.

—
3. Cal guanyar Barcelona. Avançar en la consolidació de la República mentre la capital està en mans dels qui no estan disposats a fer res és un problema. L'independentisme hauria de cercar un candidat bo per a tots, que pugui guanyar la batllia i donar-li suport units, siga quina siga la fórmula amb què s'hi vulguen presentar.

—
4. Cal rebaixar el poder exagerat de l'Ibex 35 sobre les persones i sobre el país. És en l'interès de tothom, treure poder a entitats com la Caixa

i fomentar el pes i la capacitat de possibles empreses alternatives als seus negocis regulats, com ara l'aigua, el gas i l'electricitat. Cal bastir també una alternativa bancària, veient com hem vist que aquestes entitats han esdevingut instruments de repressió política de la ciutadania i del govern.

—
5. Cal assumir més i amb més força la pluralitat de la nostra societat. L'independentisme, a diferència de l'espanyolisme, ha posat sempre la democràcia per davant de tot, però cal anar més enllà i fer bandera del fet que som una societat plural que no necessita patir ni preocupar-se perquè un nombre important de catalans vulguen ser espanyols o membres de qualsevol altre col·lectiu, sinó que ho assumeix com un enriquiment col·lectiu.

—
6. Hem d'inserir el problema català en l'àmbit europeu, teixint aliances no únicament polítiques. El comportament escandalós de la Comissió amb els catalans és idèntic i similar al que pateixen ciutadans de tota la Unió per qüestions diverses. Cal un front comú per a recuperar Europa de la màfia partidista, i en aquest camí Catalunya té una importància referencial que va molt més enllà dels nostres límits.

—
6. Finalment, però, la peça més bàsica de totes: cal no deixar-se atrapar per la dinàmica del 155. La República està proclamada i s'ha d'anar implantant, modulant el procés tant com siga necessari però sempre de manera exigent. No ens podem dedicar només a recuperar-nos del 155, perquè això significaria quedar-nos en una autonomia espanyola i, per tant, seria precisament la victòria d'aquest cop d'estat que els ciutadans de Catalunya van desballestar per complet amb el vot de dijous.

—
PD. Bon Nadal, gaudiu-ne i celebriu-ho bé. Us ho heu guanyat.

CATALUNYA ÉS MÉS DE DRETES

MERCÈ IBARZ

La dirigent de Ciutadans, Inés Arrimadas, a l'acte final de campanya. ALBERT SALAMÉ

Un partit en contra del catalanisme i de la igualtat social guanya vots i escons, i l'independentisme d'arrel convergent guanya en el bloc sobiranista

Les nits electorals fan que la mentida política s'abstregui: les coses succeeixen en aquell mateix instant. La interpretació del futur que obrin els resultats s'ha d'esperar. Durant una estona els votants i els dirigents, els mitjans i els oracles més o menys decents saben el mateix, s'anivellen. Hi ha indicis de resultats a partir d'enquestes a peu d'urna que apunten algunes claus, però cal esperar. Més en aquesta ocasió, que ha votat tanta gent i que el recompte va lent: les urnes són plenes, molt plenes. Durant una bona estona, mires la tele i uns i altres no saben què dir. Però a partir de tres quarts de deu les coses es fan clares: l'independentisme ha guanyat la majoria absoluta d'escons, però sense superar el 50% dels vots i, atenció, perden-ne per l'esquerra. El vot convergent resisteix, qui ho havia de dir. Però el partit més votat i de més escons és la nova dreta social de bandera espanyolista, això sí que canta, això sí que és novetat. Les esquerres alternatives cauen. Els socialistes, als llimbs. Total, una Catalunya més dretana. Molt més de dretes.

Tanco la tele i me'n vaig a dormir, però no m'adormo. Havia pres notes mentre seguia el recompte, obro de nou el llum i en torno a prendre. Al costat tinc un dels llibres millors que he llegit enguany, La dona singular i la ciutat, de Vivian Gornick, editat amb encert per Eugènia Broggi i L'Altra juntament amb el primer llibre de memòries d'aquesta extraordinària escriptora, Vincles ferotges. L'obro per la pàgina 305. S'ha trobat pel carrer un antic amant i es tornen a discutir. Ella li diu que no se'n surt amb els homes, ell li pregunta què vol dir, ella respon que no ho sap. '¿Què fas mentrestant?'. 'Prendre notes'. Doncs això.

Surt derrotat el 155 de Rajoy? Esperem-ho. Encara han de passar moltes coses

Analitzarem a fons tot el que ha passat des del 1 d'octubre, què s'ha fet bé i què cal rectificar? Quina majoria social ha d'obtenir la independència?

Ciudadans no podrà formar govern però els seus resultats fan pensar, i molt. El litoral de Barcelona a Vandellòs i la ciutat de Lleida són taronja. Dir que a la conurbació barcelonina els vots de l'antic cinturó industrial vermell s'han passat a l'espanyolisme desacomplexat és miop, no explica prou què està passant. És un partit creat fa poquíssim, deu anys escassos, contra el catalanisme. Però no només contra el catalanisme. La seva política econòmica i social és excloent, per dir-ho en termes seus, ja que Ciudadans no governa i no sabem amb certesa fins on pot fer arribar la seva política social. És un partit a la contra. És el que han votat més del 27% dels catalans. A la contra. Amb la informació que tenen i amb l'experiència col·lectiva d'una fractura social que fa temps que va i que no passa en exclusiva per la qüestió identitària, que la vida està molt dura.

Han votat a la contra del procés independentista, és obvi. El vot sobiranista no supera de moment la ratlla prop del 47,5% i en bona mesura és per l'èxit de Ciudadans. Però el partit d'Arrimadas és a la contra de molt més, de l'escola catalana sobretot, i d'augmentar la igualtat social. No governa, per sort, no té ni una alcaldia. El que té és molt de suport mediàtic espanyol i molt de finançament opac. No té gairebé militància. Però avança. No és un partit de vots prestats, com semblava fa només dos anys. Expressa qüestions fondestes de la societat catalana que cal analitzar i assumir.

I la gran baixada en vots i escons de la CUP? Un col·lega em deia l'altre dia que l'aspecte de Carles Riera és elitista, massa lluny de l'Anna Gabriel i el seu declarat *look antisistema*. És una frivolitat que potser no es pot descartar, que les percepcions compten molt i tenen molts biaixos. En qualsevol cas, la CUP continuarà sent influent i decisiva amb els seus 4 escons al parlament. Potser només ha perdut vots prestats i els que ara té són els seus de debò.

La indefinició del programa dels comuns els ha passat factura, es veia venir. Ada Colau s'ha mantingut molt al marge de la campanya. És l'únic líder dels comuns, sembla. Però l'alcaldesa de Barcelona s'ha resguardat per a les municipals del 2019. Ha fet bé? El cas és que els taronja han guanyat en set dels deu districtes barcelonins.

Surt derrotat el 155 de Rajoy? Esperem-ho. Encara han de passar moltes coses. De moment, els fets canten per al partit que ha convocat aquestes eleccions després d'intervenir dràsticament la Generalitat i l'autogovern: l'independentisme ha tornat a guanyar, el vot taronja el supera de manera fenomenal i ell mateix gairebé desapareix. L'últim de la fila.

Som més de dretes, continuem amb polítics a la presó i a la capital de la Unió Europea, i ara investigaran més gent. El procés independentista, la República, com seguirà? Analitzarem a fons tot el que ha passat des del 1 d'octubre, què s'ha fet bé i què cal rectificar? Quina majoria social ha d'obtenir la independència? Tanco la llibreta de notes, apago el flexo i miro de dormir.

I ARA, QUÈ FARÀ L'ECONOMIA CATALANA EL 2018?

JORDI GOULA

Hi ha hagut un comportament en el consum i les exportacions més bo que no s'esperava. E.P.

«El 2018, l'economia continuarà creixent, tot i que ho farà a un ritme inferior al de 2017. Però res de catastrofismes»

L'independentisme ha guanyat i la premsa econòmica de Madrid ja ha reaccionat. Les empreses continuen en el punt de mira. De nou, comença la lletania de les fugues. 'L'economia no suportarà cap més escomesa del secessionisme com la d'aquests últims mesos, perquè això que fins ara ha estat abandonament de les seues socials de Catalunya per part de les empreses seria sortida definitiva de les plantes de producció, la qual cosa col·locaria la regió en una situació d'autèntica pobresa', deia l'editorial de divendres de Cinco Días. 'La victòria de la sobirania revifa el risc de més fuga d'empreses', titulava El Economista. Per aquí comencen a anar una altra vegada les coses.

Aquest final d'any és molt especial. La cosa habitual a hores d'ara és fer les previsions per a l'any vinent. Però em sembla que el 2018 serà molt complicat per als analistes perquè no hi ha algorisme que valgui davant la quantitat de variables de tota mena que entren en joc. De moment, són poques les entitats que s'han atrevit a quantificar el creixement esperat del producte interior brut català per a l'any vinent. Hi ha un

Continuaran creixent els diners per a gastar, però a un ritme més lent que el 2017

Les xifres del turisme fins al setembre eren excel·lents, però mostren una lleugera baixada en l'últim trimestre en nombre de visitants

denominador comú en totes: han rebaixat les previsions que havien fet anteriorment. La més optimista és la Cambra de Comerç de Barcelona, que preveu un 2,5%. La segueix el BBVA, amb el 2,1%, i Funcas, amb l'1,7%.

Tots els gabinets i institucions al·ludeixen als riscos polítics i la incertesa que envolten la ciutadania i els inversors. Recordem que el 2017 es preveu tancar amb un creixement consensuat al voltant del 3,1% i no podem oblidar que els analistes preveïen una desacceleració per a l'any que acaba, que al final no s'ha esdevingut, arran d'un comportament en el consum i les exportacions més bo que no s'esperava. Sobre això, el Banc d'Espanya, al seu últim butlletí econòmic, fa una bona anàlisi de la desacceleració de la demanda, basada en el comportament de les famílies amb els béns de consum durador en les dues fases del cicle. Una demanda envasada en la primera fase i gastada en la segona, que ja arriba a la seva fi. A Catalunya, la seqüència haurà estat pràcticament la mateixa.

Així doncs, de cara al 2018, dels dos elements clau per a la nostra economia –el consum familiar i les exportacions– n'hi ha un que es desaccelerarà i pot comportar un menor creixement de l'ocupació. Tampoc els salaris sembla que hagin de recuperar gaire terreny perdut. Malgrat tot, continuaran creixent els diners per a gastar, però a un ritme més lent que el 2017. I queda per veure com afectaria les expectatives dels consumidors una evolució de la situació política a Catalunya que mantingués incerteses durant un temps més llarg del desitjat.

Les exportacions, en canvi, sembla que aniran millor. Segons l'informe de Caixabank Research, 'les perspectives econòmiques de l'eurozona continuen millorant i suggereixen una millora continuada de les perspectives econòmiques de l'àrea'. La qüestió important és que les previsions de creixement per al 2018 dels nostres tres principals clients –França, Alemanya i Itàlia– augmenten. Això vindria ratificat per l'índex de clima exportador de la indústria catalana del tercer trimestre, que mostrava un ampli marge positiu de cara a l'any vinent.

Una incògnita és el turisme. Fa anys que assolim rècords, i els hotelers es queixen ara que les reserves per a l'any que ve han baixat. Les xifres fins al setembre eren excel·lents, però mostren una lleugera baixada en l'últim trimestre en nombre de visitants, encara que no en despesa. Crec que els mesos vinents seran decisius per a afinar les previsions del sector, en funció del clima de normalitat laboral i social que es respiri als pobles i ciutats de Catalunya.

Potser l'interrogant més gran el veig en la inversió de les empreses. La caiguda del 75% de la inversió estrangera apuntada pel Ministeri d'Economia sembla que està trucada. Però hem de ser realistes i reconèixer que una empresa no

La falta d'habitatge és notòria a Barcelona i la primera corona, per la qual cosa la feina sembla assegurada

Som davant un any que no serà fàcil per a l'economia catalana, que a més de la inèrcia de desacceleració que arrossega el consum, pot ser que hagi d'afrontar un bombardeig mediàtic

ha de prendre –ni pot fer-ho– més riscos que els indispensables, i en això és decisiu l'entorn en què es mou i preveu per als pròxims temps. Per això, em sorprèn en positiu que, segons l'enquesta d'inversió industrial de la tardor del 2017 (Departament d'Indústria), feta pública dimecres passat, la inversió industrial prevista a Catalunya de cara al 2018 sigui d'un creixement interanual del 5,8%, superior al dels dos anys anteriors. L'ampliació de la capacitat productiva continuarà essent la principal finalitat de la inversió l'any 2018 a tots els sectors. Esperem que l'encerti.

La construcció, per la seva part, pot viure un altre any de creixement. La falta d'habitatge és notòria a Barcelona i la primera corona, per la qual cosa la feina sembla assegurada, encara que en uns nivells molt lluny encara dels anys anteriors a la crisi. A més, la licitació oficial d'obra a Catalunya es va situar en 1.044 milions d'euros els nou primers mesos de l'any, un 25% més que en el mateix període de l'any passat, segons un informe de la Cambra de Contractistes d'Obres de Catalunya. Cal destacar que es deu sobretot a l'administració local. En l'immobiliari caldrà distingir el comportament de dos tipus de clients. Els locals que necessiten el pis continuaran fent, aprofitant el baix nivell de tipus en les hipoteques, mentre que els inversors –sobretot els estrangers– poden frenar –com han fet els últims mesos– les decisions si creuen que hi pot haver prou inseguretat per a afectar els preus.

En resum, som davant un any que no serà fàcil per a l'economia catalana, que a més de la inèrcia de desacceleració que arrossega el consum, pot ser que hagi d'afrontar un bombardeig mediàtic, estadístiques trucades i tot allò que pugui afectar negativament l'estat d'ànim dels consumidors catalans. Un calc de tot allò viscut aquests mesos, vaja! Quina serà la reacció dels consumidors? L'única cosa que em sembla assenyada en aquest moment, doncs, és dir que, el 2018, crec que l'economia continuarà creixent, tot i que ho farà a un ritme inferior al del 2017. Però res de catastrofismes. 📊

RESISTÈNCIA I CONSOLIDACIÓ

CARLES BOIX

«La ratificació de la declaració no ha arribat encara, però ja podem restablir el govern de les institucions a casa»

A les eleccions del 21-D, l'independentisme ha resistit i s'ha consolidat. L'unionisme ha tocat sostre. En primer lloc, l'independentisme ha resistit malgrat les condicions terriblement adverses del moment: líders empresonats i exiliats; mitjans de comunicació en contra (tots els espanyols, pràcticament tots els editats a Catalunya); una situació d'amenaça permanent (judicial, policial i econòmica) a les nostres idees i accions. Ha resistit perquè té una idea-motor potent (això que algú ha anomenat 'nostàlgia de futur', la construcció d'un país lliure i també millor) i una xarxa social vibrant que desborda, en el contacte personal quotidià i en l'ús de noves tecnologies, els límits que imposa l'encarcament de les institucions tradicionals (periòdics, televisions, publicitat).

En segon lloc, s'ha consolidat. Hi havia la possibilitat que, amb el desconcert d'octubre, un sector de l'independentisme, el més 'moderat', es quedés a casa i erosionés els 2 milions i escaig de vots de l'1-O. Hi ha hagut petits moviments als marges: alguns moderats del 27-S han fugit (això explicaria la lleugera caiguda a Sarrià, per exemple). La immensa majoria, però, ha estat fidel a si mateixa i a la independència, malgrat tot (i aquí em refereixo a errors de comandament o, si més no, de comunicació del comandament sobre el qual ja he parlat en altres bandes).

En tercer lloc, l'unionisme ha tocat sostre. Si no ha guanyat amb tot a favor, no ho podrà fer en el futur. El 21-D ha enterrat el 'mite' (real els anys vuitanta) de l'abstenció asimètrica. La demografia els va en contra. I, sobretot, la política els va en contra: ni poden ni volen oferir res. L'increment continuat de l'independentisme en convocatòria rere convocatòria confirma aquestes tendències de fons.

Encara no hem sobrepassat al 50% del vot i això ens obliga a ser honestos: la ratificació de la declaració no ha arribat encara. Mentrestant, però, ja podem restablir el govern de les institucions a casa. I, a fora, forçar la negociació, que, al meu entendre, hauria de portar a la caiguda del govern espanyol i la implicació d'Europa.

Carles Boix, catedràtic de la Universitat de Princeton (EUA) i director del Grup de Recerca sobre Institucions i Política Econòmica (IPERG) de la UB.

I ara què? La resposta de Germà Bel, Antònia Font, Josep Guia, Carme Junyent, Elisenda Paluzie i Eduard Voltas

Post 21-D Què ha de fer l'independentisme després de la victòria electoral? Quins són els camins que es presenten? Què significa el resultat del 21-D?

Una estelada oneja enmig de la gent en una manifestació. ALBERT SALAMÉ

PERE CARDÚS

Després de la victòria independentista a les eleccions imposades per l'estat espanyol, hem demanat a diversos pensadors del país l'opinió sobre els nous passos que caldrà fer: l'economista i ex-diputat Germà Bel, la professora de català i sindicalista Antònia Font, el professor universitari i polític Josep Guia, la lingüista Carme Junyent, l'economista i activista

Elisenda Paluzie, i l'editor i periodista Eduard Voltas. Els hem proposat una resposta breu i concisa a la pregunta 'I ara què?'.

Germà Bel: 'Ara toca consolidar el camp base'

'Les forces pro-independència han revalidat la majoria absoluta al parlament. En circumstàncies excepcionals i, a més, molt adverses. Amb un altre creixement significatiu de la participació electoral, que -ara sí- és rècord total en eleccions a Catalunya. Amb

tot, amb el 47,5% dels vots i 70 diputats, els catalans hem participat en les eleccions fruit del 155, i a les urnes hem donat una puntada de peu als seus efectes. Ara la mateixa determinació, i intel·ligència renovada per l'aprenentatge i les lliçons dels darrers anys. Ara toca consolidar el camp base del progrés en el camí a la independència, i traçar avenços en un camí que serà més lent del que molts volien, però en el qual podem eixamplar suports per continuar fent via.'

Els hem proposat una resposta breu i concisa a la pregunta 'I ara què?'

Antònia Font: 'Cal continuar posant les llambordes que ens aplanin el camí'

'Un cop Catalunya ha deixat clar que vol continuar amb el govern legítim de la República, només ens queda un camí a seguir: lluita i resistència com hem fet els darrers tres-cents anys. Cal continuar internacionalitzant la legitimitat del nostre dret a la independència i és tan necessari com sempre fer créixer la base social sense la qual no seríem on som ni podríem anar més enllà. Els partits patriòtics han de continuar posant les llambordes que ens aplanin el camí i, per tant, estan obligats a entendre's, ara més i tot, ara que els espanyols mostren la seva cara més feixista sense complexos, ara que ens tornen a tancar a la presó, ara que tornam a ser a l'exili, hem de saber aprofitar la força de l'envestida del contrari perquè se li giri en contra. Només hi ha un camí per a vèncer, anar tots a l'una i tancar files fins a la victòria.'

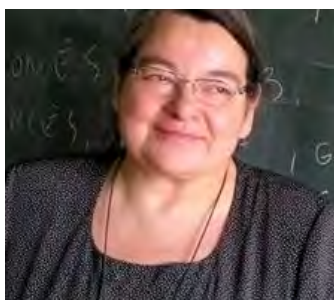
Carme Junyent: 'Ja hem caigut del mapa, ara només cal que aquesta desvinculació sigui real'

'Ara hem de continuar treballant. Catalunya ja és un país independent. L'independentisme canònic no ha afluixat i se n'ha afermat un altre d'involuntari: els catalans que no volen marxar d'Espanya no han buscat solucions "espanyoles" (PP i PSOE) sinó que han triat una opció "diferent" (Cs). En certa manera, doncs, ja hem caigut del mapa, ara només cal que aquesta desvinculació sigui real i hi som molt a prop. Cal que la gent no cedeixi el protagonisme, que no es tanqui a casa, i un dia, no gaire llunyà, la independència de iure serà inevitable.'

Eduard Voltas: 'Cal continuar picant pedra i plantejant el conflicte de fons'

'Crec que la primera cosa que ha de fer l'independentisme és prendre consciència del mèrit increïble de la seva victòria electoral. Una autèntica heroïtat després de suportar la prova d'estrès més salvatge que s'hagi dissenyat a Europa contra un moviment polític des del final de la segona guerra mundial. L'independentisme va ser expulsat del govern per la força i hi tornarà a través de les urnes. Unes eleccions que van ser dissenyades per esclafar-nos acabaran amb la investidura d'un president independentista, una altra vegada. Amb el 47,5% del vot es podrà governar i continuar socialitzant el projecte republicà, però no es pot donar per ratificada la República que va proclamar el parlament. Cal continuar picant pedra i plantejant el conflicte de fons, que no és sinó el dret d'autodeterminació del poble de Catalunya.'

Josep Guia: 'Restitució del govern de Puigdemont amb l'entrada de la CUP'

'Per a Catalunya (Principat): restitució del govern de Puigdemont, incorporació de la CUP al govern i endavant amb el procés constituent de la República Catalana.

Per a la resta dels Països Catalans: cal anar amb Catalunya, que amb Espanya i França no hi ha res a fer.

Per al poble espanyol: una vegada més, les transformacions positives a l'estat espanyol (en aquest cas, la crisi de la dreta espanyola)

Elisenda Paluzie: 'Aquesta victòria independentista té més mèrit'

'Aquesta victòria independentista té més mèrit. Per la participació històrica del 82% desmentint tòpics. Perquè parteix d'una derrota: no fer efectiva la declaració d'independència i no resistir al 155. Perquè s'ha fet amb líders a la presó o a l'exili. Perquè s'han acabat els somriures. Perquè ara es vota sabent que hi ha repressió i n'hi haurà. Perquè s'ha fet amb els costos de la transició (boicot, canvi de seus...) i

El president Puigdemont, davant el logotip del govern legítim de la Generalitat. ACN

El camí costerut cap a la investidura de Puigdemont

Política Analitzem el calendari i les possibilitats polítiques de quaranta-cinc dies per a posar fi al 155

PERE CARDÚS

Les eleccions de dijous han tornat a donar la majoria absoluta al bloc independentista al Parlament de Catalunya. La jornada electoral ha obert el compte enrere cap a la fi automàtica del 155 aprovat pel senat a proposta del govern espanyol el 27 d'octubre. Segons el text aprovat, les mesures del cop d'estat seran vigents fins a la presa de possessió del nou govern que resulti de les eleccions. Per tant, per a posar data a la fi del 155

calen dues coses: analitzar el calendari postelectoral i les possibilitats de formar govern tenint en compte la situació extraordinària actual. La primera data que apareix com a possible és el 6 de febrer, quan es podria investir el president Puigdemont.

Vegem el calendari. La sessió de constitució del parlament s'ha de fer dins dels vint primers dies hàbils posteriors a la jornada electoral. Si s'exhau-reixen aquests dies, el ple es pot fer el 23 de gener. Aleshores, el reglament del parlament estableix que el ple d'investidura s'ha de fer en els deu dies hàbils

La sessió de constitució del parlament s'ha de fer dins dels vint primers dies hàbils posteriors a la jornada electoral

posteriors. I això ens porta al 6 de febrer per a un primer debat, que el presidenciable ha de superar amb majoria absoluta. Si no supera la votació, es pot sotmetre a una segona investidura, per la qual tan sols cal tenir el suport d'una majoria simple (és a dir, més vots afirmatius que negatius). Si el candidat no supera tampoc aquesta segona investidura, s'obre un període màxim de dos mesos per a trobar candidats alternatius o majories diferents per al mateix candidat. Si passés això, la data límit abans d'una nova convocatòria electoral seria el 6 d'abril.

Els tres partits de la majoria han de cercar acords per a poder arribar al ple del 23 de gener sense sorpreses

Bona part de les reflexions del bloc independentista estarà destinada a trobar la fórmula per a fer encaixar el trencaclosques

L'aritmètica parlamentària, quan no hi ha grans majories d'un sol partit, obliguen a pactar la presidència de la cambra i la mesa. I tot sovint, aquesta negociació està vinculada a la formació posterior d'una majoria de govern. Així fou com, el 2015, es va pactar que la presidència del parlament recaigués en la candidata d'ERC, dins de Junts pel Sí, Carme Forcadell, i que la presidència de la Generalitat fos per al candidat de Convergència, Artur Mas, que després va cedir el lloc a Carles Puigdemont pel vet de la CUP. En aquesta ocasió, caldrà veure si Junts per Catalunya, ERC i la CUP també pacten un repartiment semblant i si Carme Forcadell voldrà repetir en una posició que l'ha portada a ser el blanc de la repressió judicial i els atacs de tota l'oposició.

Per tant, entre els dies festius de Nadal i les primeres setmanes de gener, els tres partits de la majoria han de cercar acords per a poder arribar al ple del 23 de gener (si decideixen d'exhaurir-ne els terminis) sense sorpreses. A més, caldrà haver pensat l'estratègia política i legal

dels exiliats perquè puguin participar en la votació constitutiva del parlament. Si bé les actes de diputat les poden recollir per intermediació dels representants legals de les candidatures, no poden pas delegar el vot per a elegir la mesa de la cambra. La solució per als tres presos que ja són diputats electes (Oriol Junqueras, Jordi Sànchez i Joaquim Forn) és més previsible. Hi ha precedents que fan pensar que el jutge ha de permetre excarcarar-los per anar a la sessió parlamentària i tornar a la presó. Per tant, són tres vots que difícilment perillan. El problema ara mateix és com aconseguir fer valdre els vots dels cinc diputats electes de la majoria independentista que són a l'exili a Brussel·les.

Com que el reglament del parlament no preveu que diputats a l'estranger puguin delegar el vot, encara que hi siguin perquè fugen de la repressió de l'estat espanyol, l'única manera de poder votar és entrar als Països Catalans, al País Basc, a Galícia o a Espanya, amb el risc de ser detinguts. Si entren i no són detinguts (encara que l'ordre

de detenció és vigent), podran assistir al ple del parlament. Si són detinguts, passaran a trobar-se en la mateixa situació que els presos actuals i tindran els mateixos drets com a diputats electes. Caldrà afinar l'estratègia per assegurar que la seva absència no fa perdre la majoria que els ciutadans els han donat a les eleccions. El bloc independentista té 70 diputats, per 65 del bloc unionista. El marge tan sols dona perquè puguin fallar quatre diputats independentistes si volen garantir la majoria a la mesa. Podria tornar un dels membres del govern exiliats o bé podrien pactar amb Catalunya en Comú-Podem una absència tècnica o un pacte per a una configuració diferent de la mesa.

Sigui com sigui, si la solució no fos la tornada del govern assumint el risc de detenció, dues setmanes més tard caldria encarar la mateixa decisió una altra vegada. No hi ha cap article del reglament del parlament que digui explícitament que el candidat que es presenta a la investidura hagi de defensar presencialment el seu programa. Per tant, la

possibilitat de fer-ho des de Brussel·les és una decisió que recauria en la interpretació que fes la mesa del parlament i la majoria parlamentària del reglament. Amb tot, el president Puigdemont ja ha deixat clar que, si té el suport d'una majoria de diputats per a ser investit, tornarà a Catalunya i serà al parlament. Ací és on caldrà posar a prova la determinació repressiva de l'estat espanyol i el càlcul de les conseqüències en l'opinió pública internacional de detenir un president acabat d'elegir en unes eleccions imposades per l'estat que l'empresona.

A partir d'ara, bona part de les reflexions del bloc independentista estarà destinada a trobar la fórmula per a fer encaixar el trencaclosques en compliment del mandat democràtic del 21-D. La fi del 155 és a una distància màxima de quaranta-cinc dies a partir d'avui. En aquest període pot passar de tot. Des d'una solució política fins a una repressió encara més forta que l'actual, passant per algun intent de mediació internacional. La ciutadania ha votat i ara caldrà veure com es decanten les forces en joc. ■

L'ofensiva del PP contra l'autogovern es trasllada al País Valencià

Tribunal Constitucional Els recursos i sentències afecten àmbits tan diversos com l'educació, la sanitat, l'habitatge, l'organització territorial i el dret civil

ROGER GRAELLS

Aquests últims anys, el Tribunal Constitucional espanyol ha anul·lat desenes de lleis i decrets aprovats al Parlament de Catalunya. El procés d'independència ha generat una pluja de recursos d'inconstitucionalitat presentats pel president espanyol, i la majoria han acabat prosperant. La llei del referèndum, la llei de transitorietat i la declaració d'independència són alguns dels últims exemples, però també la llei de comerç o la llei contra el canvi climàtic. L'Aravot va recollir en una **anàlisi** els casos fins al juliol d'enguany.

L'ofensiva del PP contra l'autogovern també s'ha traslladat al País Valencià, aquests últims mesos. El Pacte del Botànic del 2015 va donar un tomb històric a la política valenciana desallotjant els conservadors del poder i configurant un govern entre el PSPV i Compromís, amb el suport parlamentari de Podem. L'acord entre les forces progressistes no va agradar al PP, que ha respost amb una oposició agra i un reguitzell de recursos judicials per a torpedinar l'acció de govern del Consell i, a més, erosionar l'autogovern.

L'accés universal a la sanitat

L'aprovació d'aquest decret fou una de les primeres decisions del Consell. Era una resposta a la reforma de l'accés a la sanitat del govern espanyol del 2012 i permetia que unes 30.000 persones estrangeres en situació administrativa irregular tinguessin garantit el dret de rebre prestacions de la sanitat pública. Es dona el cas que el PP va abstenir-se a les Corts en la convalidació del decret, i que Ciutadans va votar-hi a favor, juntament amb el PSPV, Compromís i Podem.

El president de la Generalitat, Ximo Puig, va criticar la decisió del TC i l'estratègia judicial de la Moncloa: 'El govern espanyol no pot utilitzar la via judicial per a imposar posicionaments ideològics indefensables.' Puig va explicar que, malgrat la sentència, cap persona quedaria sense atenció sanitària. El Tribunal Superior de Justícia (TSJ) també va anul·lar dos decrets contra el copagament farmacèutic. Puig va lamentar la 'interpretació regressiva de la constitució' del govern espanyol i va denunciar que s'utilitzés la justícia per a imposar un model centralitzador d'estat. Per aquest motiu, va demanar una reforma

El Tribunal Constitucional espanyol ha tombat diverses lleis aprovades pel Consell. E.P.

El Pacte del Botànic del 2015 va donar un tomb històric a la política valenciana desallotjant els conservadors

Les Corts han d'aprovar encara la llei de mancomunitats, que permet una agrupació voluntària dels municipis en comarques. E.P.

constitucional que blindés la descentralització de l'estat i la sanitat, entre més competències.

La batalla del plurilingüisme

L'opció ferma d'introduir el trilingüisme a l'escola valenciana ha topat amb l'oposició dura del PP i de Ciutadans. Els recursos al TSJ han estat constants. Van aconseguir que s'anul·lés la primera proposta del Consell, que es va veure obligat a aprovar un nou decret abans que comencés el curs escolar.

A final de setembre, el PSPV, Compromís i Podem van presentar un model que establia noves quotes lingüístiques: un mínim de 25% de les assignatures en català, un 25% en castellà i entre un 15% i un 25% en anglès. La llengua de les hores restants, entre 25% i 35%, la podrà triar cada centre.

La Generalitat ha demanat al govern espanyol que dialogui i s'assegui a negociar, amb l'objectiu d'evitar un nou recurs al TC

La Generalitat ha demanat al govern espanyol que dialogui i s'assegui a negociar, amb l'objectiu d'evitar un nou recurs al TC. Però la Diputació d'Alacant, governada pel PP, va interposar-ne un al TSJ, que el va admetre a tràmit. Per tant, la batalla del plurilingüisme a l'escola valenciana continua oberta.

Bateria de recursos contra el dret civil

L'ofensiva espanyola contra el dret civil del País Valencià es

tradueix, de moment, en tres recursos que han prosperat i que han anul·lat les normes aprovades a les Corts. Són la llei de custòdia compartida, la llei de règim econòmic matrimonial i la llei d'unions. El TC ha argumentat en tots tres casos que envaien competències estatals.

La Generalitat sempre ha argumentat que l'estatut del 2006 regula les competències en aquestes matèries del dret civil, i de fet, el Consell i les Corts van enviar una carta a Rajoy perquè retirés els recursos. Una petició que va ser desestimada.

El català a l'administració

El PP no va aconseguir que el TSJ suspengués el decret que regulava l'ús del català a les administracions. No obstant això, l'advocacia de l'estat espanyol va presentar un altre recurs al tribunal. Aquest decret fixa el català com la

llengua de comunicació en les administracions. El cas, per tant, no és tancat.

Lleis que pengen d'un fil

El TC encara ha de decidir sobre diversos contenciosos entre el govern espanyol i la Generalitat. La llei de la funció social de l'habitatge, que conté una normativa antidesnonaments, i la llei contra la pobresa energètica, que obligava les empreses a comunicar el tall del subministrament de llum als serveis socials dels ajuntaments, estan pendents de la resolució del tribunal.

Les Corts han d'aprovar encara la llei de mancomunitats, que permet una agrupació voluntària dels municipis en comarques. Segons que va explicar el diari Levante, el govern espanyol podria interposar-hi un recurs al·legant que la norma qüestiona els límits de les diputacions. ■

Les enquestes electorals, entre l'espasa i la paret

L'Aravot Les enquestes dels mitjans espanyols van mostrar la hipòtesi perfecta per a mobilitzar els abstencionistes habituals, que previsiblement eren contraris a la independència

SEDA HAKOBAYAN I ALEXANDRE SOLANO

El 15 de desembre, l'últim dia que es podien publicar sondatges, les enquestes dels mitjans espanyols van mostrar la hipòtesi perfecta per a mobilitzar els abstencionistes habituals, que previsiblement eren contraris a la independència.

Anunciaven que hi hauria una gran participació. La Sexta havia arribat a dir que superaria el 93%, i que els partits independentistes podien perdre la majoria i, per tant, calia mobilitzar tothom, perquè anava d'un vot. El resultat, finalment, no ha estat una participació tan alta com la pronosticada, i quan el 24 de desembre s'hi inclogui el vot exterior, quedarà per sota de la de les espanyoles del 1982 (80,83%). A més, la mobilització gairebé no ha afectat el repartiment d'escons.

Per què fallen les enquestes?

La primera cosa que cal dir és que les enquestes són útils. De cara a les eleccions, principalment, ens permeten de mostrar la tendència dels partits, les influències motivadores entre els qui dubten, per què dubten i què es pot fer per atraure i consolidar nous votants.

Però la cosa que més influeix i ven és pronosticar un resultat concret. En aquest apartat, les enquestes han fallat estrepitosament els últims anys. A les eleccions espanyoles del 2015 i 2016, el referèndum del Brexit, el plebiscit sobre l'acord de pau a Colòmbia o les eleccions al parlament del 2012.

Per estimar el vot, es fan servir fórmules per a ajustar les dades (la 'cuina'), assignar el vot dels indecisos i dels qui no ho volen dir, calcular l'abstenció, així com corregir els biaixos de la mostra, per la gent que no vol participar o perquè està directament exclosa (per exemple, perquè no té telèfon fix).

Les correccions es basen en altres respostes (record de vot, simpatia, candidat preferit, etc.) i, principalment, en l'experiència. Quan es manté un clima de normalitat amb les mateixes formacions, les prediccions tendeixen a encertar-la; el problema sorgeix quan hi ha una gran incertesa, amb noves formacions polítiques i hipòtesis excepcionals, en què ja no tenim referències com el record de vot ni el vot ocult, i és aquí on s'han mostrat més erràtiques.

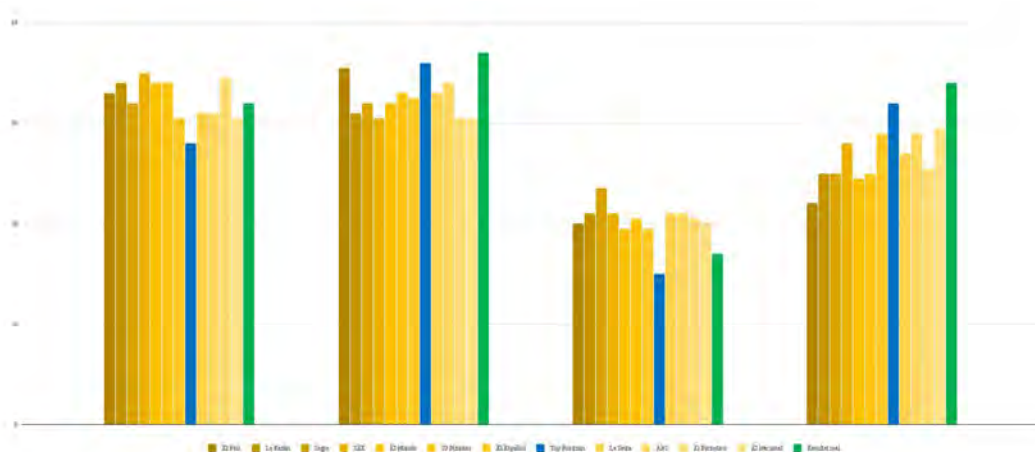
El principal motiu que hom esgrimeix per justificar les males estimacions és la prohibició de publicar sondatges els últims cinc dies de campanya, cosa que permetria de detectar més bé l'evolució dels partits i el comportament dels indecisos.

Però ens hem trobat que les darreres enquestes a peu d'urna i l'enquesta que el Grup Godó publicava aquest 21-D tampoc no complien les expectatives. No van encertar ni el resultat d'ERC, que va treure 32 (li'n donaven 34-36), ni el de Junts per Catalunya, 34 (28-29), PSC, 17 (18-20), PP, 3 (5-6) ni CUP, 4 (5-6).

Per tant, en hipòtesis obertes, les enquestes no permeten de fer una bona estimació del vot. I menys encara amb mostres d'uns 800 casos, quan hi

Cap enquesta no preveia que Junts per Catalunya fos la segona força al parlament. ACN

Comparativa de les enquestes als mitjans i resultat real a les eleccions del 21-D. vw

Van mostrar una hipòtesi en què els independentistes o bé perdien la majoria per un escó o dos, o bé la majoria estava en joc

ha quatre circumscripcions i set candidatures amb possibilitat d'obtenir escó, ja que petites variacions en el percentatge representen grans canvis a escala global, i amb mostres de 200 individus per territori és difícil d'obtenir un resultat clar.

El problema més greu de la democràcia espanyola és la manca de transparència. El CIS, que és un organisme públic, no diu quina metodologia fa servir per a estimar el vot. I no solament no expliquen els càlculs ni els raonen, sinó que cada nou director pot modificar la metodologia sense justificar-ho, tal com expliquen a la mateixa web: 'El mètode de càlcul no s'ha fet mai públic i ha canviat amb els diferents equips de direcció del CIS.'

Un dels casos més polèmics va ser en les eleccions del 2015 al parlament, quan Público va acusar el CIS –autònom, però que depèn del govern espanyol– d'haver

cuinat l'enquesta amb 'una intenció clarament política' amb 'estimacions poc defensables i que contradien les seves pròpies taules'.

Les enquestes dels mitjans, al punt de mira

Eldarrer sondatge a peu d'urna va tenir un cost de 340.000€, el qual TV3 es va negar a pagar pels múltiples errors. Si les enquestes amb hipòtesis tan volàtils no permeten de mostrar un resultat clar, per què continuen publicant-ne amb tanta assiduitat?

En gran part, per la manca de transparència a la qual fèiem referència anteriorment. Un dels arguments més repetit és el de la voluntat d'influir en la societat, més que no pas la voluntat de reflectir-ne l'opinió. I més, quan gran part de les empreses de democràcia estan vinculades a un mitjà en concret (Metroscopia / El País, Sigma Dos / El Mundo, GAD3 / ABC i La Vanguardia, NC Report /

La Razón, GESOP / El Periódico, etc.)

Principalment, les enquestes van mostrar una hipòtesi en què els independentistes o bé perdien la majoria per un escó o dos, o bé la majoria estava en joc. Un dels casos més flagrants és el de La Vanguardia, que el 9 de desembre donava als independentistes entre 66 escons i 67 [la majoria absoluta és 68] i titulava: 'El sobiranisme s'allunya de la majoria.' Afirmació dubtosa que, a més, complementaven amb un pactòmetre que servia per a poder fer càlculs de possibilitats de governs diferents i en què els independentistes, òbviament, no sumaven.

De les últimes enquestes publicades, trobem que és, justament, una enquestade Top Position, feta exclusivament per internet i que no treballa per cap mitjà, la que ha donat uns resultats més encertats entre les grans formacions.

També trobem les enquestes d'NC Report, una empresa

extremament polèmica i de dubtosa credibilitat, acostuma a situar les expectatives dels independentistes molt per sota de la realitat, sense fer mai les correccions corresponents per a millorar-ho en la següent ocasió. En aquestes eleccions, donava 66 escons als independentistes. El 2015 va donar-los de mitjana entre 59 i 67, i el resultat va ser molt superior.

Justament, en un article anterior, titulat 'La voluntat d'influir de les enquestes dels mitjans', destacàvem una enquesta d'El Periódico titulada 'L'independentisme s'estanca', tot i que li donava majoria absoluta. I la sorpresa més gran era el creixement dels socialistes, que passaven a obtenir 24 escons, justament després del pacte amb Societat Civil Catalana i Units per Avançar, l'actual formació de Duran i Lleida i Espadaler. Si el pacte podia ser discutit, aquest resultat en l'enquesta pot ajudar a silenciar qualsevol crítica.

Això no és, ni de bon tros, una crítica a les enquestes, sinó obrir una qüestió pel bé dels qui es dediquen a l'anàlisi de dades. O es reconeix que en determinades situacions les enquestes només mostren tendències i realment no serveixen per a predir amb exactitud els resultats, o bé es fa un exercici de transparència i, com ha passat en altres estats, es fa pública la metodologia utilitzada, com a mínim per les institucions públiques, que permetin de posar en comú millores i, sobretot, que allunyin les enquestes de l'ombra de la manca de credibilitat i, pitjor encara, de l'ús manipulatiu. ■

Els catalans castiguen la rifa de Nadal espanyola en benefici de la Grossa

Rifes Els venedors ho atribueixen a la situació política · Els números que contenen el 155 han estat els més venuts

REDACCIÓ

Enguany, les vendes de la rifa de Nadal al Principat han baixat un 7,4%, mentre que la Grossa de Cap d'Any ha distribuït 30 milions de bitllets, un 25% més respecte de l'any passat per aquestes mateixes dates. Els venedors atribueixen aquests canvis a la situació política viscuda a Catalunya durant aquests darrers mesos. Els números més venuts d'ambdues rifes també tenen relació amb la situació política: aquells que contenen el 155 han estat els més demandats.

Una rifa que s'identifica amb l'estat espanyol

A la demarcació de Barcelona, les vendes de la rifa de Nadal han baixat un 5,98%, a la de Girona un 10,26%, a la de Lleida un 13,48% i a la de Tarragona un 6,20%. En canvi, a l'estat espanyol les vendes han incrementat un 3,26% respecte del 2017.

Alguns dels venedors relacionen la davallada de les vendes al Principat amb el fet que aquesta rifa s'identifiqui amb l'estat espanyol. Teo Baró, quarta generació de l'administració Gato Negro de Barcelona, ho atribueix sobretot a 'l'aturada comercial' de l'octubre per la situació política que es va viure. 'Quan

normalment comença a revifar l'esperit nadalenc, hi va haver poc moviment comercial en general', comenta.

Pel que fa a números que es podrien relacionar amb la convulsió política dels últims mesos, Baró explica que les línies telefòniques es van col·lapsar quan van posar a la venda una sèrie del 00155. El responsable de Gato Negro diu que aquest número ha despertat 'fal·lera' tant per compradors que es mostaven partidaris de l'aplicació de l'article 155 com per altres que el rebutjaven frontalment.

La Grossa de Cap d'Any, a l'alça

Els punts de venda de la Grossa de Cap d'Any han augmentat la demanda de butlletes del sorteig, tot i que encara no se sap quantes se n'han venudes perquè aquestes dades es tanquen a l'últim moment, per si se'n retornen.

Sí que se saben, però, les xifres de venda per internet, que s'han més que doblat respecte del 2016 per aquestes dates, amb un increment del 140%. Les participacions reservades, tres milions, han crescut un 130%. El nombre d'associacions que han demanat participacions s'ha doblat, pràcticament, amb

La Grossa de Cap d'Any ha distribuït 30 milions de bitllets, un 25% més respecte de l'any passat. E.P.

Relacionen la davallada de les vendes amb el fet que aquesta rifa s'identifiqui amb l'estat espanyol

un total de 1.575, mentre que l'any passat en van ser 821 (un 92% més). Són sobretot AMPA, clubs esportius, bars i botigues que fan participacions per als clients i empreses. Els números relacionats amb la situació política són els més demandats i, per exemple, el 00155 i l'11017 ja fa setmanes que estan exhaurits. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 18-22 de desembre de 2017

Dimecres 20.
Una campanya
amb una mà lligada
a l'esquena i un
esparadrap a la boca

ALBERT SALAMÉ

Dimarts 19.

Dibuixants de tot el món
denuncien les polítiques
repressives espanyoles en la
publicació satírica Illegal Times

TERRY ANDERSON

Dijous 21.

Blai Bonet
em demana 'conta'm coses'

ARXIU

VUIT OBSERVACIONS QUE ENS HAN DE FER PENSAR DESPRÉS DEL 21-D

PERE CARDÚS

El president Puigdemont, a Brussel·les. ACN

«A l'espanyolisme, això del vot útil li serveix. En canvi, aquesta història no té sentit entre l'electorat independentista. Hi havia moltes motivacions més poderoses en el vot»

Ja tenim el resultat esperat. Majoria absoluta republicana al parlament. Victòria en vots del bloc republicà damunt el bloc unionista, que necessita sumar els comuns per a poder imposar una lectura diferent. El traç gruixut és aquest. Uns estan contents perquè s'ha parat el cop. Uns altres, decebuts perquè pensaven que, 'amb la pedregada que està caient', encara es podria reforçar la majoria. Contents i decebuts, tots, cal que observem i que mirem d'analitzar alguns elements per a treure'n conclusions i guies d'actuació d'ara endavant.

Junts per la República. La primera lectura, la més important, és la dels blocs. Si la mentalitat hagués estat de bloc, de poble, de força unitària, avui ens estalviariem decepcions i maldecaps. La reedició de Junts pel Sí –que s'hauria pogut rebatejar amb un 'Junts per la República'– hauria impedit la lectura d'una victòria d'Arrimadas, que evidentment faran alguns aquí i a l'estranger (inclosos els mitjans espanyols). Haver deixat guanyar Arrimadas per interessos de partit –especialment, d'ERC– ha estat una decisió dolenta. L'atac era tan fort que les diferències s'han fet molt incòmodes per als electors amb sentit de país i contraproductes per a tothom.

El romanço del vot útil. A l'espanyolisme, això del vot útil li serveix. L'operació d'estat en què han participat gairebé tots els

Hi havia moltes motivacions més poderoses en el vot dels defensors de la República que el vot reactiu contra Ciutadans

L'independentisme ha revalidat el resultat de l'1 d'octubre i ha millorat els vots del 27 de setembre de 2015

mitjans del règim per aconseguir la victòria de Ciutadans ha fet efecte. En canvi, aquesta història no té sentit entre l'electorat independentista. Hi havia moltes motivacions més poderoses en el vot dels defensors de la República que el vot reactiu contra Ciutadans. L'adversari era el cop d'estat, el 155, Rajoy, Felipe VI, Millo, les forces d'ocupació... Per tant, aquesta brama del vot útil que no han deixat de fer córrer les forces majoritàries republicanes ha esdevingut una estratègia inútil. Aquesta nit molta gent que n'ha fet cas es recaragolarà al llit pensant que els han fet beure a galet.

Influir i no informar. Una de les crítiques que no he pogut reprimir aquests dies ha estat l'ús i abús periodístic i partidista de les enquestes. En la campanya, les enquestes es fan i es publiquen per influir en el vot dels electors i no pas per assenyalar una fotografia d'una realitat que la demoscòpia és incapaç de capturar. Entre demà i dissabte, els mitjans que han difós enquestes haurien de fer autocrítica pública i assenyalar les desviacions de les seves 'informacions'. Com ja han fet alguns dels mitjans de més prestigi mundial, el millor pas que podrien fer els mitjans catalans és no publicar ni fer-se ressò de les enquestes. Segur que troben uns altres canals per a la difusió i així ens estalviem de malmetre el bon nom i la utilitat del periodisme.

Residualitat de l'amo de la porra. El món llegirà moltes coses en aquest resultat. No totes ens són favorables als defensors de la República. Però una d'aquestes lectures serà observar quin resultat ha fet el partit que governa Espanya, el partit de Rajoy, aquell que els ha dit que tot plegat era un afer intern i que s'ocupava de resoldre'l tot solet. Tres diputats i poc més del 4% dels vots és una situació pràcticament residual per a una formació que té quotes de poder tan altes a l'estat espanyol i, per tant, tots els mitjans disponibles per a fer-se notar. Els qui van ordenar un atac sense precedents als col·legis electorals del referèndum han estat castigats d'una manera severa a Catalunya. Podran continuar confiant l'estratègia de solució a aquest partit els governs d'Europa?

La por no fa por. L'independentisme ha revalidat el resultat de l'1 d'octubre i ha millorat els vots del 27 de setembre de 2015. Aleshores, molts analistes enllustrats i protegits per l'estat espanyol van escampar als quatre vents que s'havia tocat sostre. Que l'independentisme no podia créixer més. I en una situació de terror, de repressió i d'amenaça permanent, l'independentisme ha fet unes quantes passes més endavant. Això no significa que cessi la ràbia dels repressors i que acceptin cap via alternativa de solució. És probable que l'estat espanyol consideri que han pegat massa poc i que no ens ha espantat prou. Però la dignitat i la valentia d'una part molt important d'aquest poble és inigualable. La por ja no fa por. No s'ha quedat ningú a casa després de tanta amenaça i tanta violència. Que en prenguin nota.

President. El resultat del bloc republicà ha donat la victòria a

El retorn de Puigdemont al parlament serà un dels moments més decisius de les setmanes vinents

La CUP ha tingut dificultats per a resistir l'atracció i la força d'ERC i Junts per Catalunya

Puigdemont i la seva llista. L'estratègia de sorpasso d'ERC no ha funcionat i ara caldrà refer els ponts ensorrats i restablir el govern legítim. El retorn de Puigdemont al parlament serà un dels moments més decisius de les setmanes vinents. Caldrà la màxima unitat per a fer possible el restabliment de la República en el punt on va quedar el 27 d'octubre. Cal suposar que no ens faran suportar ara un debat sobre la investidura i tot allò que ja vam viure fa dos anys. Si hi ha res que hagi impedit que el resultat fos més clar ha estat la insistència a presentar diferències entre partits i no pas la unitat que sí que es viu al carrer. Puigdemont s'ha guanyat la presidència contra tots els pronòstics (intencions) i ara cal instaurar l'estratègia del retorn.

El missatge al món. Els principals mitjans internacionals, els més influents i poderosos, no han dubtat a fer titulars sobre Catalunya. El bloc independentista s'ha imposat en unes eleccions que servien per a calcular el suport a la República proclamada i a les mesures repressives de l'estat espanyol. La lectura és clara, entre aquests mitjans. També parlen del cop dur que ha rebut Rajoy i la seva estratègia. Ara cal veure si aquest missatge té cap influència en els governs europeus. Caldrà veure si aquest missatge servirà per a obligar Rajoy a seure a taula. Amb els precedents d'aquests últims mesos, no cal tenir-hi pas gaire confiança. Però l'opinió pública és important per als governs. I si avui s'ha fet cap pas important és aquest missatge a l'opinió pública internacional sobre la determinació del poble de Catalunya.

Comprometre's més. La CUP ha reculat significativament en aquestes eleccions respecte del 27-S. Això es deu a dues qüestions. L'efecte David Fernández, que va fer pensar en una CUP amb una cara una mica diferent de la que ha tingut després. I l'efecte Junts pel Sí, que va fer que tingués un vot prestat de votants d'Esquerra que no tenien cap intenció de votar Artur Mas. Un cop passats aquests dos efectes, la CUP ha tingut dificultats per a resistir l'atracció i la força d'ERC i Junts per Catalunya. Hi ha hagut una bossa important d'indecisos fins a l'últim moment que es debatien entre CUP i Puigdemont. Entre el vot de la contundència i el vot del president legítim. La majoria d'aquesta bossa s'ha decantat pel president. I potser ha passat factura a la CUP ser l'únic partit de la majoria republicana que no tenia ningú ni a la presó ni a l'exili.

Aquestes són algunes de les observacions que podem fer ara, en aquestes primeres hores després de la votació. D'ara endavant caldrà anar afinant les anàlisis. Caldrà anar trobant resposta a algunes preguntes que encara mantenen l'interrogant. Però els defensors de la República han d'estar contents d'haver resistit amb tanta solidesa el cop més fort rebut pel nostre país des del 1939. Res no serà fàcil d'ara endavant. Serà molt complicat. Molt. Però s'ha fet allò que calia fer per mantenir les opcions de victòria. Resistir no és vèncer, però és imprescindible per a fer-ho. 📺

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

SOM

Som el meu vot i el teu. El de cadascú de vosaltres. Som tots els qui ens hem trobat tan sovint al carrer. Som els qui ens hem donat les mans, agafats des del Voló fins a Vinaròs. Som els qui hem cridat que els carrers seran sempre nostres.

Som la gent que va pujar a Arenys de Munt a somniar i els qui vàrem defensar el somni fet real als col·legis electorals. Contra la fúria i l'odi, contra el feixisme uniformat.

—

Som tots els qui llegim tant i debatем en-cara més, els qui posem argument sobre argument. Som els qui vàrem fer somriure la Muriel Casals aquell 27-S i els qui vam ser capaços de transformar Brussel·les en una ciutat catalana. Som la muralla on s'estavella el règim. Sí, el règim. Som els qui pengem els retrats dels indignes cap per avall i els qui alcem ben amunt les banderes. Som aquells qui ens vestim de groc, ens pintem de groc, ens rebel·lem en groc. Contra la fúria i l'odi, contra el feixisme descontrolat.

—

Som els qui, pulcrament, hem reivindicat una vegada i una altra la democràcia. Els qui enganxem microcartells, brandem pancartes i pintem llaços. Som els qui podem aturar el país quan volem. I ho sabem. Som els qui no preguntem a ningú d'on ve, sinó només si vol caminar amb nosaltres. Som els qui diem Òc i diem Sí. Sempre. La gent que fa de les cançons una arma i del combat per un país millor una forma de viure. Contra la fúria i l'odi, contra el colp d'estat.

—

Som els qui no oblidem ni un minut aquells de nosaltres que són a la presó i a l'exili. Som Jordi i Jordi. I Oriol i Quim. I Carles i Clara i Toni i Meritxell i Lluís. Tots nosaltres som

Jordi i Jordi i Oriol i Quim i Carles i Clara i Toni i Meritxell i Lluís. Som els qui engalanem els balcons amb els colors de la llibertat. Contra la fúria i l'odi, contra l'Espanya hereva de Franco que no ha sabut canviar, que no vol canviar, que no canviarà mai.

—

Som els qui avui votarem i ens alçarem demà disposats a prosseguir. Passe què passe. Perquè no hem arribat fins ací per rendir-nos davant res i encara menys davant ningú. Perquè som els qui ja hem canviat aquest país com un mitjó i ho volem continuar fent. Perquè el 27 d'octubre vam viure la llibertat i qui ha viscut la llibertat té més forces per a viure. Perquè volem una pàtria lliure, lluminosa i alta. I la fabriquem en cada col·loqui, en cada debat, en cada encartellada, en cada manifestació, en cada article, en cada llibre, en cada whatsapp, en cada reunió, en cada míting, en cada ocupació, en cada piulada, en cada concert, en cada papereta que posem en cada urna. Contra aquells qui ens diuen que sempre guanyaran els mateixos, contra aquells qui es pensen que la llei pot passar per damunt de la voluntat popular.

—

Som perquè volem ser. I és això que no han entès que no tenen cap manera d'aturar. De manera que ara, amb tota la tranquil·litat del món, via fora. Vestiu-vos com bonament us plagui, eixiu al carrer i aneu a votar, que ja hem fet molt i tot allò que ens queda per fer ho tenim a l'abast de la mà i és possible.

Blai Bonet em demana 'conta'm coses'

L'escriptor Blai Bonet.

ARXIU

BIEL MESQUIDA

Biel Mesquida ens parla de Blai Bonet en el vintè aniversari de la seva mort

Il faut donc lire les livres que les écrivains ont écrits: c'est là que leur mort est racontée. Un écrivain est quelqu'un qui meurt toute sa vie, à longues phrases, à petits mots.

('Cal doncs llegir els llibres que els escriptors han escrit: és allà on la seva mort és contada. Un escriptor és algú que mor tota la seva vida, amb frases llargues, amb mots petits.')

Michel Schneider

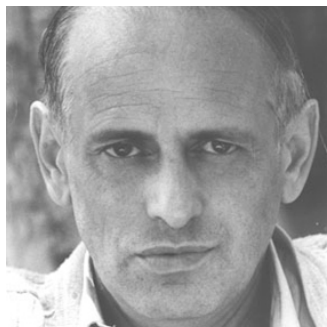
Avui, vint de desembre de MMXVII, veig en Blai dins la saleta de l'apartament de Cala Figuera. Just entrar, i després d'una aferrada forta pel coll, quan ens col·loquem al voltant de la llitera em diu, amb el seu gra de veu amarat d'entusiasmes com si jo fos el portador d'un feix de noves urgents i benèfiques: 'Biel, conta'm coses.' Hi ha una demanda tan forta i tan

fervorosa que qued uns instants en silenci pensant per on he de començar. I en Blai, amb aquest ímpetu tan dolç, tan singular i acompanyat d'un somriure de confiança i d'alegria, em repeteix el seu desig.

És aquesta obertura per a escoltar els llenguatges de l'època, de l'altre, aquesta forma de veure't, aquesta manera de sentir-te, aquest exercici de posar tots els seus focus damunt la teva persona allò que vull subratllar de l'amic. Et feia sentir mestre quan tu eres el deixeble.

Així ho record quan avui el llegesc. Llegesc la seva lletra clara i ordenada damunt el foli blanc, escrita amb bic blau, i amb aquella calligrafia tan personal amb unes efes, unes ges, unes jotes, unes tes, unes emes, i unes is gregues que duïen un rossegall subtilíssim.

La feta ha estat un prodigi. M'explic. Som molt desordenat i, alhora, amant dels llibres. I des de sempre deix entre les planes escrits, comentaris, petits bitllets, fotos, etc. Aquestes setmanes passades m'han demanat

Aquesta vegada sembla que estic com a més tancat, expector poc, jo som de natura bronquial 'restrictiva'

algunes col·laboracions per recordar els vint anys de la mort d'en Blai. I, com faig sovint, però pel motiu de l'aniversari molt més, he rellegit textos bonetians: uns capítols inèdits d'El mar en aquesta edició de Xavier Pla del Club Editor, el poema 'Un Ovidi pour Elsa Rosa Samaranch', dedicat a l'amiga Rosa de L'evangeli segons un de tants, uns fragments de Pere Pau...

I, per una estranya casualitat i una rara coincidència dins un llibre, que no era d'en Blai, ell em va enviar una carta. Vaig tenir una girada de ventre. Era el mateix efecte ple d'afectes que em produïa cada lletra d'en Blai: una commoció. Era datada a Santanyí (Cala Figuera), el 18 de desembre de 1991.

Crec que a ell li agradaria que compartís els seus pensaments amb els lectors que l'estimen. Blai Bonet dixit.

«Estimat Biel, jo t'enyor, però tu ja ho saps. Fa bastants de dies que torn estar amb els bronquis i el tòrax en general

desgavellats ferm. Aquesta vegada sembla que estic com a més tancat, expector poc, jo som de natura bronquial 'restrictiva' (és la paraula tècnica dels especialistes) i quan es tanquen, en el meu cas, els pulmons tenen dificultat en obrir els porus, deixar entrar l'aire i expulsar el que tenen aferrat. Les altres vegades, els medicaments m'obrien amb més facilitat; també és ver que el medicament número u és sortir a caminar i oxigenar aquesta còrpora, però, aquí on no plou mai, aquests dies ha plogut o ha fet un ventaguer, i m'he hagut de conformar en fer passes mitja hora i un poc més per dins la casa, i fer passes per dins les cases no té absolutament res a veure amb caminar vore-ra vorera de mar entre pins, mates i tomarins (que és el nom que per aquí donam a les lavandes, 'espígols' en català continental). Ahir, dissabte, vaig poder sortir a caminar per la carretera, a ran de la mar i de les penyes. Em vaig

trobar i sentir més obert, més xalest.

»[...] Tu, de part teva, procura desitjar amb tot el cor que torni a aquella admirable mala salut de ferro, no em sent animat, avui no tenc aquella 'moral de salut' que em feia anar tan xalest i creatiu; avui m'he hagut de limitar a escriure't quatre mots per trobar una mica de coratge.

»Que puguis passar unes festes de Nadal amb tota la gent que estimes i que el 1992 [el 2 subratllat pel Blai dos cops] ('ell!' ja el tenim a dues passes!) et sigui molt Biel Mesquida. Molts anys!!

[...] Biel, una abraçada molt forta. Blai Bonet»

Que siguin aquests paraules vives i bategants d'en Blai com la claror benigna d'un far que ens orienti entremig d'aquests temps convulsos.

Ens en sortirem amb una mica de coratge, ens diu l'amic, el poeta profètic!

Siau qui volem ser! Paraula d'en Blai! ■■■

JOSÉ BOVÉ

*‘A Espanya sembla que
hagin anat setanta anys
enrere’*

Entrevista a l'eurodiputat, històric activista i líder sindical, que ha visitat la presó d'Estremera en suport dels presos polítics catalans

ANDREU BARNILS

L'històric activista, dirigent sindical i eurodiputat occità José Bové forma part de la comitiva d'eurodiputats que ha visitat la presó d'Estremera, on hi ha tancats Oriol Junqueras i Joaquim Forn, per denunciar l'existència de presos polítics a l'Europa del segle XXI. I per palesar l'actitud de les institucions espanyoles, que els han impedit d'exercir el dret de visitar presoners. En aquesta entrevista, Bové compara aquesta situació amb la que va viure en una presó francesa, on fa ben poc va poder visitar sense problema uns presoners bascs.

—Per què heu decidit d'anar fins a la porta de la presó d'Estremera?

—Vam prendre la decisió fa un mes, després dels fets a Barcelona. Que hi hagi gent a la presó, dos dels quals diputats electes, no és possible, és increïble en el context europeu. I per això hem vingut a visitar-los. Des de fa un mes, hem demanat cada dia de poder venir a visitar els presoners. O sigui que sabien exactament a què veníem i saben què passa en molts països europeus, en què els eurodiputats poden visitar els presoners. És un dret que tenen els eurodiputats. És per això que hem decidit de venir i de ser avui aquí. És increïble que a Espanya es visqui una situació com aquesta. Sembla que hagin retrocedit seixanta anys o setanta. És una situació que ens recorda coses dolentes.

—Fa unes setmanes, va voler visitar uns altres presos i no va tenir problemes. Ho podeu explicar?

—Vaig anar a visitar presos a França. Vaig arribar al matí i, tal com hem fet aquí, vaig demanar a la policia de poder entrar-hi. I cinc minuts després, ja era dins de la presó. Sense cap problema. I hi era amb un senador conservador i amb un diputat. Tres membres de tres grups diferents.

—Qui era el pres?

—Eren presos bascs. Formaven part del

És impossible d'empresonar gent que no ha fet res malament, que no ha fet res violent

Rajoy perdrà les eleccions que ell mateix va decidir de convocar, i no podrà mantenir la mateixa posició

moviment per a aconseguir la pau, i per això hi vam anar, amb altres diputats i senadors del nord del País Basc.

—Més enllà d'això d'avui, com veieu la situació a Catalunya?

—Penso que els catalans tenen el dret de decidir on volen anar. Jo no he de dir què han de fer; tenen la capacitat de decidir. Des de fa més de deu anys, a escala nacional, l'evolució institucional de la situació a Catalunya ha estat blocada pel PP i per Rajoy. I això arriba a una situació que és una crisi. Si no ets capaç de tirar endavant, has de trobar la teva manera d'avançar. En les últimes eleccions era clar que els independentistes electes intentarien aconseguir el que volien. Tothom ho sabia. I els catalans van votar per un parlament que tenia una majoria independentista. Què va passar l'1-O? Part d'allò que s'havia previst. I la reacció de Madrid va ser completament boja, perquè no va ser res il·legal, sinó que era una part del pla del poble català.

—Quin impacte us va fer?

—Fins i tot amb la gran repressió, amb la policia colpejant tothom, gairebé un de cada dos catalans va anar a votar. I poc després, ja hi va haver gent que va anar a la presó: els dos Jordis i una part del govern. És una cosa increïble. És impossible d'empresonar gent que no ha fet res malament, que no ha fet res violent, i n'hi hauria pogut haver, de violència, amb tanta policia al carrer. Però el fet és que no hi va haver violència, i calia una resposta de les autoritats catalanes, quan va passar això. Per tant, d'ací a dos dies hi haurà eleccions i veurem què farà Rajoy, perquè podríem veure que surt una majoria independentista, i potser un dels pròxims personatges polítics més cabdals serà aquí, a la presó. I un altre encara serà en un país estranger. La situació està completament blocada i és per aquest motiu que nosaltres volem demanar clarament una mediació des de la Unió Europea i construïm una plataforma perquè hi hagi diàleg entre Catalunya i Espanya.

—I creieu en una mediació liderada per la UE, tenint en compte l'actitud de Juncker o Tusk?

—Ells, de moment, no volen una mediació. Si la situació es manté exactament com fa dos mesos, amb gent a la presó i sense cap evolució en el debat entre Madrid i Catalunya, caldrà fer alguna cosa. Jo crec que Rajoy perdrà les eleccions que ell mateix va decidir de convocar, i no podrà mantenir la mateixa posició. Si no la canvia, haurà d'assumir-ne les responsabilitats.

—Manteniu la lluita per unes millors condicions laborals dels pagesos i una millor l'agricultura?

—Sí. Jo vaig ser un dels membres de la Confédération Paysanne i sóc al Parlament Europeu des del 2009.

—A França, la gent entén la vostra posició envers els bascs i els catalans?

—Bé, a França, per exemple, el referèndum que hi haurà l'any vinent a Nova Caledònia per la descolonització dels països colonitzats ha estat organitzat amb les autoritats franceses i l'ONU. Han canviat la constitució francesa per poder permetre un referèndum. Si observeu el moviment independentista basc, l'abril d'enguany van fer una gran manifestació a Baiona. Aquell dia, la societat civil va organitzar el desarmament d'ETA per a lliurar-lo a la policia. Als carrers de Baiona hi havia més de trenta mil persones, amb tots els batlles de les ciutats, diputats i senadors. Tots hi eren perquè era un moviment pacífic. I ara hi ha una discussió entre les autoritats franceses i les autoritats locals per a veure com poden portar els presos més a prop de casa o retornar aquells que estan malalts. L'any que ve hem d'intentar portar aquest moviment al País Basc i intentar construir-lo, tot i que sabem que serà difícil amb Rajoy al capdavant, perquè ell rebutja completament cada discussió encara que no hi hagi més armes ni morts. ■

Una campanya amb una mà lligada a l'esquena i un esparadrap a la boca

En campanya Analitzem les condicions adverses amb què el bloc republicà competeix en aquestes eleccions imposades

PERE CARDÚS

Després d'haver suportat la pluja de crítiques al referèndum per part dels partits unionistes, arran de la suposada manca de garanties democràtiques, el bloc republicà ha hagut de fer la campanya de les eleccions il·legals del 21-D amb una mà lligada a l'esquena i un esparadrap a la boca. La campanya no s'ha fet tan sols sense garanties democràtiques, sinó directament amb l'absència d'un bon nombre de candidats dels partits republicans, amb prohibicions constants i la coacció sistemàtica d'un àrbitre completament parcial. La desigualtat de les condicions amb què s'ha desenvolupat la campanya no ha estat pas denunciada pels quatre partits del bloc unionista (Ciutadans, PSC, PP i Catalunya en Comú). Ben al contrari, Arrimadas, Iceta i Albiol han aprofitat que l'àrbitre és dels seus per restringir sempre que han pogut encara més la llibertat dels seus contrincants. Vegem a continuació tot això que ha passat aquests dies.

Limitació de la llibertat d'informació

Un dels aspectes més greus de la campanya ha estat la

La campanya electoral s'ha fet sense garanties democràtiques. ALBERT SALAMÉ

La campanya s'ha fet amb l'absència d'un bon nombre de candidats

censura oficial i a cara descoberta de la llibertat d'informació. Especialment TV3, però també tots els canals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, han tingut dificultats per a informar lliurement amb criteris periodístics de l'actualitat vinculada al moviment republicà. Un dels casos més estridents ha estat la cobertura del concert per la llibertat dels presos polítics i de la manifestació multitudinària

de Brussel·les ('Allò que TV3 no ha pogut retransmetre'). Alguns periodistes de TV3 ho van denunciar a les xarxes, entre els quals el director d'informatius, **David Bassa**.

L'esparadrap a la boca de TV3 no ha estat tan sols per a assenyalar de què no es podia parlar, sinó també per a indicar les expressions prohibides als professionals de la casa. La Junta Electoral espanyola **ha prohibit** a TV3 i a Catalunya Ràdio de fer ser-

La junta no va deixar a TV3 de retransmetre en directe la manifestació d'Omplim Brussel·les. JORDI BORRÀS

vir les expressions 'llista del president' i 'consellers empresonats', perquè considera que 'poden confondre l'espectador mitjà' i 'vulneren el principi de neutralitat informativa'. El text de la junta diu això: «Produeix confusió entre la realitat jurídica i aquesta altra pretesa que pot afavorir electoralment algunes candidatures, el fet de l'emissió de diversos espais informatius en què es barregen referències: de vegades a 'consellers', unes altres a 'consellers exiliats', unes altres al 'govern a l'exili', unes altres als 'consellers empresonats', o, en fi, a la 'llista del president'». La mateixa resolució indica que tampoc no es poden utilitzar els termes 'consellers' ni 'president'.

La Junta Electoral espanyola també va obrir un expedient sancionador contra Catalunya Ràdio. La junta va fer cas d'una denúncia del

Una de les obsessions més sorprenents del bloc unionista aquestes setmanes ha estat de perseguir el color groc

PP i considerà que en el programa matinal de Mònica Terribas s'havien vulnerat els principis de neutralitat política. Textualment, la resolució de la junta deia que els editorials de Terribas dels dies 28 i 30 de novembre tenien 'un to partidista i electoralista obertament favorable a aquelles formacions polítiques que sostenen que existeix una repressió injusta sobre el govern legítim de Catalunya'. La conductora de 'El matí de Catalunya Ràdio' **va respondre** a l'amenaça amb la lectura d'un fragment del Cyrano de Bergerac, d'Edmond Rostand.

Contra el groc

Una de les obsessions més sorprenents del bloc unionista aquestes setmanes ha estat de perseguir el color groc. Erigit en símbol de la lluita contra la repressió, per la llibertat dels presos polítics i

pel retorn del govern a l'exili, el groc s'ha escampat darremament en forma de llaços, bufandes, murals i pancartes per tot el país. Conscients que no podien prohibir l'expressió lliure dels ciutadans, PSC, PP i Ciutadans han demanat a la Junta Electoral que fes retirar la presència de color groc dels edificis públics i dels espais de titularitat o gestió pública. Un dels casos més absurds ha estat la prohibició de la iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona d'il·luminar de color groc les fonts de la ciutat. L'obsessió ha arribat al punt d'una petició del PP per a fer retirar una felicitació de Nadal de l'Ajuntament del Prat perquè els Reis de l'Orient hi sortien dibuixats amb pinzellades grogues.

El ridícul i l'obstinació són tan desmesurats que molts mitjans internacionals se n'han fet ressò. És el cas

d'aquest vídeo de la cadena britànica BBC.

La junta electoral ha actuat amb una devoció prou remarcable per atendre les peticions dels partits unionistes. Per exemple, no s'ha estat de destinar jornades laborals d'agents dels Mossos d'Esquadra perquè entressin als departaments de la Generalitat per fer retirar llaços grocs o cintes d'aquest mateix color de la decoració de Nadal. De fet, els treballadors de l'administració es van rebel·lar contra aquesta censura i van tapar un arbre de Nadal amb una tela negra.

També s'ha posat una atenció especial a l'hora de restringir el dret de llibertat d'expressió el dia de la votació, demà. A petició del PSC d'Iceta, la junta electoral ha decidit de posar traves a l'exhibició de símbols com el llaç groc als col·legis electorals. La primera prohibició explícita s'ha fet sobre els

membres de les meses electorals, que no podran portar símbols que es puguin considerar contraris a la repressió política. Amb tot, l'amenaça de censura es podria estendre damunt els votants, que podrien ser obligats a retirar-se els símbols si finalment ho decideix la junta electoral i dona aquesta instrucció als presidents de les meses (**'És legal anar a votar amb un llaç groc a la solapa?'**).

Una campanya sense candidats

Vuit diputats del bloc republicà no han pogut fer campanya pels pobles i ciutats del país. Tres dels quatre empresonats a Espanya i el president i els quatre consellers de Brussel·les són membres de les candidatures d'ERC i Junts per Catalunya. L'estat espanyol no ha permès a aquests vuit candidats de ser físicament als actes de campanya. La

Vuit diputats del bloc republicà no han pogut fer campanya pels pobles i ciutats del país

desigualtat respecte del bloc unionista és abismal. Concretament, els dos candidats a la presidència d'aquestes candidatures, Carles Puigdemont i Oriol Junqueras, no s'han pogut moure ni expressar en llibertat. A més de Junqueras, ERC té Meritxell Serret i Toni Comín a les llistes, tots dos a Brussel·les. Junts per Catalunya no pot comptar amb la presència de Puigdemont (que intervé per videoconferència a alguns actes), Clara Ponsatí i Lluís Puig, també a Brussel·les, i Joaquim Forn i Jordi Sánchez, a la presó.

A més, els serveis penitenciaris de l'estat espanyol han pres represàlies contra Jordi Sánchez per haver enviat un missatge telefònic en un acte de campanya de Junts per Catalunya i li han retirat les trucades a la família i algunes visites. A més, el Ministeri d'Interior ha obert un expedient a Sánchez i Junqueras per haver fet arribar missatges de campanya aquests dies.

Al carrer, però sense poder parlar amb llibertat

Els consellers que van sortir de la presó quan el Suprem

Els llaços grocs van ser la primera prohibició de la Junta Electoral espanyola. ALBERT SALAMÉ

Totes aquestes decisions impedeixen de parlar d'una campanya neta i amb igualtat de condicions per a tots els contendents

va agrupar la causa penal han explicat que no podien parlar amb tota la llibertat d'allò que pensaven i volien per al futur de Catalunya. Una de les condicions per a deixar-los sortir i retirar la mesura cautelar de privació de llibertat va ser el compromís de mantenir el seu projecte polític en el marc constitucional espanyol.

Sense poder concretar més, Josep Rull ho va explicar així en una entrevista a VilaWeb: 'Jo m'he de presentar al jutjat de guàrdia cada setmana, no puc sortir del territori de l'estat espanyol, tinc limitada la llibertat d'expressió... hi ha preguntes que no puc respondre. Em limito a seguir les instruccions del meu advocat de ser molt poc loquaç a l'hora de respondre determinades coses [...] No puc dir de què

no puc parlar. No puc parlar de la visió política de cara al futur. He de ser molt prudent a l'hora d'expressar determinades opinions. Quan anem a un debat, que jo crec que no hi hem de deixar d'anar, és bo que la gent sigui conscient que no podem expressar-nos amb la mateixa llibertat que els altres.'

Un vot penalitzat

Aquestes eleccions es fan també sota l'amenaça constant a unes opcions de vot. El govern espanyol i alguns candidats dels partits unionistes han dit que, si la ciutadania tornava a donar la majoria al bloc republicà, caldria tornar a activar el 155 i la suspensió democràtica a Catalunya. Tant si l'amenaça és més real com si no ho és tant, l'ob-

jectiu d'aquesta amenaça és atemorir els votants independents i fer-los desistir del seu vot. El missatge de fons de les institucions espanyoles és que hi ha un vot de primera i un vot de segona, que serà castigat automàticament.

Observadors internacionals, vetats

Una altra de les sorpreses de la campanya ha estat el refús de la junta electoral a l'acreditació d'observadors internacionals per a la campanya i la jornada de votació i escrutini. La junta espanyola considera que 'no resulta procedent' atendre la sol·licitud perquè la legislació electoral espanyola no preveu l'existència d'aquests observadors. Sembla evident que no volen de cap manera que ningú pugui fer un informe d'impacte internacional que posi en dubte la qualitat democràtica del desenvolupament d'aquestes eleccions imposades.

'Govern' en funcions?

El govern espanyol s'ha atorgat el poder de gestionar la Generalitat amb l'aplicació del cop d'estat del 155. Tanmateix, la convocatòria d'eleccions immediata implica la dissolució del parlament i que el govern passi a ser provisional fins a la configuració d'un nou executiu. Més enllà de la il·legitimitat del govern espanyol com a govern de la Generalitat, resulta que és 'en funcions'. I quan un govern és en funcions en el període electoral no pot prendre decisions polítiques i ha de limitar-se a gestionar l'administració en els afers corrents. En canvi, el govern espanyol ha decidit que podia prendre decisions polítiques contundents. Per exemple, ha obligat a tancar les delegacions a l'estranger de la Generalitat, ha desmuntat l'Agència Tributària i ha paral·litzat ajudes i subvencions estables de l'administració. Per tant, el govern espanyol ha trencat un dels principis bàsics dels períodes electorals en què l'administració ha de ser tan neutral com sigui possible.

Totes aquestes decisions impedeixen de parlar d'una campanya neta i amb igualtat de condicions per a tots els contendents. La possible absència de garanties del referèndum de l'1 d'octubre que escandalitzava tant al bloc unionista s'ha desbordat ara en la campanya de les eleccions imposades per l'estat espanyol i gestionades per una junta electoral que de neutral no en té res. La repressió ha entrat en la campanya i l'ha convertida en la menys lliure de totes. ■

El projecte ha estat impulsat per la cooperativa l'Apòstrof i el dibuixant Jaume Capdevila. ALBERT SALAMÉ

Dibuixants de tot el món denuncien les polítiques repressives espanyoles en la publicació satírica Illegal Times

Cultura Illegal Times és un número únic, gratuït, amb la participació d'il·lustradors de The New Yorker, The Guardian, Charlie Hebdo, i també de casa nostra

REDACCIÓ

Una vintena d'il·lustradors satírics dels principals diaris de tot el món, com The New Yorker, The Guardian o Charlie Hebdo, han volgut mostrar la seva solidaritat i participar de la denúncia de les polítiques repressives i totalitàries de l'estat espanyol, posant especialment el focus en la llibertat d'expressió. Una denúncia col·lectiva que ha pres forma de publicació especial de franc: Illegal Times. Coincidint amb el final de

campanya electoral, se n'han distribuït 10.000 exemplars arreu de Catalunya per mitjà de voluntaris i s'ha activat la web www.illegaltimes.org, des d'on es pot descarregar la publicació en pdf.

'La vulneració de drets per part d'un govern que no ofereix garanties ens ha indignat prou per fer aquesta publicació', diu el dibuixant Jaume Capdevila, conegut com a Kap. De la indignació, doncs, sorgeix Illegal Times, una gaseta especial satírica, de número únic, que aplega les il·lustracions de vint-i-cinc dibuixants de tot el món, a més

Una denúncia col·lectiva que ha pres forma de publicació especial de franc

d'articles de representants de la societat civil i cultural.

La publicació, presentada avui al Col·legi de Periodistes de Catalunya, neix de la idea de la cooperativa de serveis comunicatius l'Apòstrof, i del mateix Kap. 'Els catalans i les catalanes fem coses', ha començat explicant Alba Gómez, representant de l'Apòstrof. 'Vam sentir que no ens podíem quedar de braços plegats mentre es vulneraven drets democràtics, sobretot, en el context d'unes eleccions parlamentàries que es faran dijous sense garanties i en un estat d'excepció.'

1. Dibuix de Khalid Gueddar, condemnat a tres anys de presó per haver dibuixat la família reial del Marroc a la revista Backchich. // 2. Il·lustració d'Ermengol (Francesc Tolsà), la figura més rellevant de l'humor gràfic de les terres de Ponent.

De The Guardian a Charlie Hebdo i El Jueves

Entre els dibuixants que s'han sumat a la iniciativa hi ha Martin Rowson, col·laborador habitual de The Guardian; Khalid Gueddar, dibuixant marroquí condemnat a tres anys de presó per haver dibuixat la família reial del Marroc a la revista Backchich; l'escolès Terry Anderson, membre del comitè de direcció de l'organització Cartoonist's Rights Network International; la novaiorquesa Liza Donnelly, que col·labora amb The New Yorker i la CBS News; l'holandès Tjeerd Royaards, director de

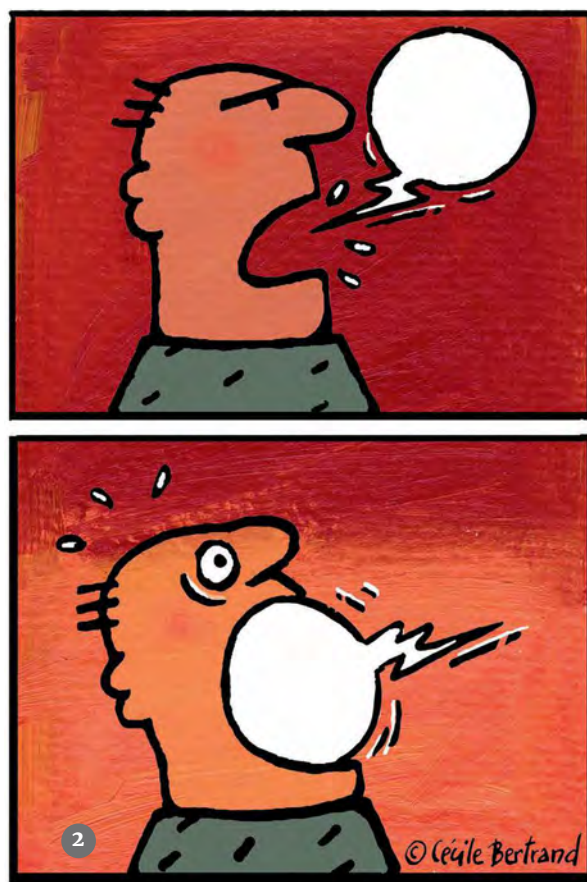
Cartoon Movement, plataforma de dibuixants d'arreu del món; Mohammed Sabaaneh, dibuixant i activista nascut a Kuwait i que col·labora al diari palestí Al-Haya Al-Jadedda; Eneko, nascut a Caracas però establert fa anys a Madrid, col·laborador d'El Jueves i Interviú, i acomiadat de 20 minuts. També hi participen dibuixants dels principals mitjans catalans i espanyols, com Fer, Azagra, Ferreres, Raquel GU, Ferran Martin, Manel Fontdevila i Kap.

Els articles: veus de la societat civil i cultural també denuncien la repressió

ferranmartin

1. Kap (Jaume Capdevila), dibuixant català, publica habitualment al diari La Vanguardia, El Jueves, i també a premsa francesa i americana. // 2. Tres dels presos polítics (Junqueras, Cuixart i Sànchez) empresonats dins la constitució espanyola. FERRAN MARTIN

1. La portada d'Illegal Times, amb il·lustració de Marilena Nardi // 2. La contraportada d'Illegal Times, amb il·lustració de Cécile Bertrand.

A més de les vinyetes, Illegal Times recull articles d'una vintena d'activistes i representants de la societat civil i cultural

A més de les vinyetes, Illegal Times recull articles d'una vintena d'activistes i representants de la societat civil i cultural, com ara els escriptors Jaume Cabré i Marta Rojals, l'advocada basca Jone Goirizelaia, el periodista turc Hamza Yalçin, la guionista Júlia Cot, el periodista David Fernández, l'economista Arcadi Oliveres, la periodista Natza Farré, l'activista Simona Levi, l'actor Sergi López, l'actriu Pepa Plana i el Col·lectiu Ronda, entre més.

A l'acte de presentació, la dibuixant belga Cécile Bertrand ha explicat que havia

volgut participar d'aquesta publicació per defensar la llibertat d'expressió. 'Des que estic retirada, em sento més obligada que mai a defensar-la', ha dit. Bertrand és l'autora de la il·lustració de la contraportada d'Illegal Times, un dibuix que va fer fa més de vint anys, però que continua essent igual de vàlid.

Per la seva banda, l'advocada Carme Herranz, que participa en la publicació amb un article en nom del Col·lectiu Ronda, ha recordat com es van normalitzant situacions jurídiques que fins ara eren excepcionals, com ara

la presó provisional, i ha repassat totes les vulneracions a la llibertat d'expressió que s'han patit en aquests últims mesos. 'Limiten els mitjans públics. Van prohibir actes a Madrid i Vitòria de promoció del referèndum. Van tancar webs, la Guàrdia Civil va decidir quines. Van ordenar a les companyies telefòniques que impedissin l'accés dels clients a aquestes webs. Han prohibit publicitat a mitjans de comunicació. Hi ha sentències condemnatòries i empresonaments per piulets, per cançons. L'expressió és en el punt de mira.'

Terry Anderson, dibuixant escocès i membre del comitè de direcció de l'organització Cartoonist's Rights Network International.

TERRY ANDERSON

Capdevila ha explicat que la cosa que va indignar més l'Apòstrof va ser un acudit sorgit de Charlie Hebdo, i que per lluitar contra l'humor, hi ha dos camins: 'Un és la indiferència, però indiferència de veritat, i l'altre és més humor. I això ho vam canalitzar amb la publicació Illegal Times.'

Denúncia col·lectiva i ressò internacional

Els responsables presenten Illegal Times com una denúncia col·lectiva i plural, 'feta amb el llenguatge de la sàtira, que repassa tots els drets que ens van manllewant i posa el focus sobretot en les conseqüències de la censura i en la degradació del dret a la llibertat d'expressió'.

I expliquen que ho han fet amb un doble objectiu. 'D'una banda, aprofitar l'altaveu dels dibuixants que hi

han participat per fer arribar als seus diaris informació de primera mà sobre la situació que vivim a Catalunya. Per això tots els dibuixants han rebut un recull de premsa amb dades i informació de primera mà. I, d'una altra banda, que la publicació serveixi per a animar qualsevol persona o entitat, organitzada o no, i també a altres empreses a imaginar i dur a terme iniciatives que serveixin per a denunciar la situació d'excepció actual', ha dit Alba Gómez.

Els responsables han volgut destacar que es tractava d'una publicació sense ànim de lucre, feta al marge de partits i organitzacions polítiques, i que tots els il·lustradors i escriptors hi han participat de manera desinteressada. De fet, han ofert la maqueta perquè tothom que ho vulgui la imprimeixi i la faci córrer.

1. Puigdemont, entre bombons belgues. ANT // 2. Martin Rowson, dibuixant satíric i escriptor britànic, col·labora habitualment a The Guardian i Daily Mirror. M.R.

Paula Jarrin analitza tendències i també com ha anat l'any, marcat per la presència catalana a la Fira de Bolonya. ALBERT SALAMÉ

Literatura infantil i juvenil 2017, per a aquestes festes

Lletres La llibretera Paula Jarrin, especialitzada en aquest àmbit, recomana alguns llibres per als petits i joves per a aquestes festes

MONTSERRAT SERRA

Aquest ha estat un any especial en l'àmbit de la literatura infantil i juvenil. Ha estat marcat per la participació d'il·lustradors, autors i editors a la Fira de Bolonya, de la qual Catalunya i les Illes han estat convidades d'honor. Aquesta és la fira internacional més important dedicada al llibre infantil i juvenil, en especial a l'àlbum il·lustrat. La llibretera Paula Jarrin, de la llibreria Al·lots de Barcelona, va ser la co-

missària de l'esdeveniment. Enguany, serà ella qui ens guiarà en les recomanacions i ens parlarà de tendència en la literatura infantil i juvenil.

Però d'entrada, hem demanat a Paula Jarrin que valori aquest 2017 en l'àmbit de la literatura infantil i juvenil. Tot i l'èxit de la presència del sector a la Fira de Bolonya, l'any s'acaba amb un sentiment agredolç. S'explica: 'Tinc una sensació estranya en aquest final d'any i et diré el perquè. Precisament aquest any que hem estat la literatura convidada a la Fira de Bolonya, dos dels premis de literatura

'Tothom es veu amb cor de posar-se a escriure literatura infantil. I no són conscients que és molt difícil'

infantil més importants del país han quedat deserts. Em refereixo al premi Vaixell de Vapor i al premi Folch i Torres. Jo formo part del jurat del Folch i Torres i et diré que va ser una decisió molt meditada, però que la vam haver de prendre, perquè els divuit originals presentats al premi no tenien prou qualitat literària per a ser premiats.'

I a què atribueix aquesta manca de qualitat literària? Jarrin és ràpida en la resposta: 'Tothom es veu amb cor de posar-se a escriure literatura infantil. I no són conscients que és molt difícil. Ens hem

Els llibres 'pop-up' han anat disminuint, perquè són molt cars de fer. ALBERT SALAMÉ

trobat que ens proposen llibres que abandonen la literatura per passar a fer una cosa utilitària, de llibre d'autoajuda per a nens i nenes. Fer literatura és plantejar moltes preguntes i obtenir moltes respostes. Els llibres d'autoajuda, tot el contrari, plantegen una sola pregunta i t'ofereixen una sola resposta. T'assegura que tots els cinc membres del jurat del Folch i Torres hi vam estar d'acord. Perquè cap de nosaltres no podríem recomanar cap dels originals que es van presentar. Sabem que són temps difícils per viure de la literatura, però he de premiar literatura de qualitat.

La comissària de la participació de Catalunya i Balears com a convidat d'honor a la Fira del Llibre de Bolonya creu que aquesta fita ha estat una injecció de moral entre els professionals del sector, i que encara és una mica aviat per a valorar els efectes de cara a

l'exterior, perquè creu que es faran visibles més endavant, tot i que ja ha començat un degoteig, ja hi ha il·lustradors que reben ofertes de fora. 'Ha estat important la trobada del sector. I a mi em queda la gent amb la qual he treballat: l'Institut Ramon Llull, Taleia Cultura, l'arquitecta Clara Solà Morales que va idear l'espai, la Clara Grífol... I ha estat un bon impuls per a consolidar l'associació Àlbum Barcelona d'editors independents, que es dediquen a l'àlbum il·lustrat, tot i que aquesta associació ja venia una mica d'abans de Bolonya. En l'àmbit de la literatura infantil i juvenil som molta gent treballant com formiguetes, en silenci: el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil, els llibreters, bibliotecaris...' I els reptes a partir d'ara? Assegura Jarrin: 'Necessitem més lectors i la implicació de tota la societat: famílies, escola,

institucions... I aconseguir que els recursos es posin en els projectes que s'ho valen.'

Tendències 2017 i recomanacions

Pel que fa a les tendències del llibre infantil i juvenil que ha pogut detectar durant el 2017, Paula Jarrin explica: 'Jo sóc una llibretera independent i, en aquest sentit, a la llibreria no tinc tota l'oferta de llibres que hi ha al mercat, tinc aquells que considero que he de tenir per qualitat sobretot. Dit això, pel que fa a tendències, puc reconèixer un ressorgiment dels llibres de coneixement. Per exemple, *El meu primer llibre de física quàntica*, de Sheddad Kail-Salah i Eduard Altarriba (Editorial Juventud). En aquest espai la traducció continua regnant, molts llibres vénen de fora, però els editors trien bé.'

'També hi ha una petita escaleta de llum en la recupe-

ració de llibres clàssics que no s'haurien d'haver descatalogat mai, perquè són llibres clàssics. Com la recuperació que ha fet Kalandraka d'*Ernest i Celestina*, músics de carrer de Gabrielle Vincent i traducció de Teresa Duran. La manera com tots dos protagonistes tenen cura l'un de l'altre és una història que ha de perviure i té un gran valor literari. O una altra recuperació d'un clàssic, el de Francesc Candel, *Una terra nova*, amb dibuixos de Cesc, editat per Rosa Sensat.'

'Més tendències: la transversalitat de l'àlbum il·lustrat. Fer agafar gust per la lectura és el que ens ha de començar a marcar el camí. Un exemple de transversalitat són els llibres *Swing* i *Capital*, d'una editorial portuguesa que aquí ha editat Juventut. Són dos àlbums il·lustrats sense paraules, que jo treballo amb alumnes de secundària!'

La llibretera Paula Jarrin recomana alguns llibres per als petits i joves per a aquestes festes. ALBERT SALAMÉ

‘Necessitem més lectors i la implicació de tota la societat: famílies, escola, institucions...’

‘En narrativa hi ha molta literatura de gènere d’aventures, com *El vol de l’arpià protectora* de Ricardo Alcántara (Animallibres) o *La mona de l’assassí* de Jakob Wegelius a Viena edicions. Els anomeno llibres de trinxera, perquè tot i tenir interès comercial no perden la qualitat literària.’

‘Els llibres *pop-up* han anat disminuint, perquè són molt cars de fer. Tanmateix, en podem recomanar alguns que són una meravella, com ara *Baby-pop*, de Meritxell Martí i Xavier Salomó, publicat per Combel, que explica a mida real els nou mesos que ens passem a la panxa de la mare abans de néixer.’

Sobre si es manté l’aparició de petites editorials independents dedicades al llibre infantil, Paula Jarrin ens

comenta: ‘Sí, n’han aparegut unes quantes que fan un gran esforç i han obert camins, com l’editorial de Tarragona Piscina, un petit oceà o Babulinka; editorials que treballen amb professionals d’aquí i que treballen amb molta qualitat. Per contra, també veig editorials d’adults que s’han ficat en l’edició infantil i juvenil per inundar el mercat. Per aquí no anem bé.’

Preguntada sobre la potència del País Valencià en literatura infantil i juvenil, la llibretera diu: ‘Treballen molt bé algunes editorials del País Valencià, sobretot Andana, que tot i que compra molt a fora, també té la col·lecció Vagó de versos, amb títols dedicats a Salvat-Papasseit, Maria-Mercè Marçal i en aquesta col·lecció Pep Molist ara ha escrit

Paraulotes de les fines, il·lustrat per Òscar Julve. I també destacar la feina de l’editorial Bromera, que treballa molt bé, amb serietat i mesurant molt què editen. Enguany ha tret el llibre de la Maria Carme Roca, *La noia del club*, en la col·lecció Trànsit, que publica literatura pont, que tant és per a adults com per a joves.’

Més recomanacions de Paula Jarrin

Per als més petits

A l’atac. Agustín Comotto. El Cep i la Nansa

A tocar! El meu gran imaginari. Xavier Deneux. Combel Editorial

Tan lleuger, tan pesant. Susanne Straßer. Editorial Joventut

Per a llegir junts

La unió fa la força. Laurent Cardon. Editorial Tramuntana

El circ dels monstres. Wen Dee Tan. Babulinka Books

Un sopar de por. Meritxell Martí i Xavier Salomó. Cruïlla

Comencem a llegir

Pesolet. Davide Cali. Sebastien Mourrain (il·lustració). Edita Baula

El conillet que volia pa de pes-sic. Ramon Besora. Zuzanna Celej (il·lustració). Edebé

Superpatata. Artur Laperla. Bang Edicions (n’hi ha 7, que el setè acaba de sortir)

M’agrada llegir

Entreson. Juan Muñoz-Tebar. Ramón París (il·lustració). Ekaré

Una història de futbol. José Roberto Torero. Andreu Llinàs (il·lustració). Blackie Books

L’ot i els gegants de gel. Neil Gaiman. Chris Riddell. Cruïlla

No puc parar de llegir

La guineu i l’aviador. Luca Tortolini. Anna Forlati (il·lustració). Editorial Joventut.

Camins de nit. Raimon Portell. Barcanova

L’arbre de les mentides. Frances Hardinge. Bambú

Per a saber-ne més

Atles d’aventures dinosaures. Emily Hawkins. Lucy Letherland. Editorial Flamboyant

1, 2, 3 Ja! Pascale Hédelin. Editorial Joventut

Il·luminatòmia. Carnovsky. Kate Daves. Cruïlla

Joietes per a tothom

Cançó de bressol per a un huracà i altres contes dormilegues. Joan Faldilles. Armand (il·lustracions). Piscina un petit oceà.

Antologia literària per tornar a la infantesa. J. L. Badal. Catedral

El principi de tot. Manuel de Pedrolo. Pep Boatella (il·lustració). Comanegra

Reportatge Les quatre llengües del Nadal original

Tradicions La història real dels canelons de Sant Esteve

Recepta Tronc de Nadal

VilaWeb { Paper > 23-24/12/2017

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Us oferim un recull
de curiositats i tradicions
que celebrem per Nadal

**ESPECIAL
DE NADAL**

Escena d'un pessebre vivent. ACN

LES QUATRE LLENGÜES DEL **NADAL ORIGINAL** I LES **CONFUSIONS** QUE HAN GENERAT EN EL RELAT DELS FETS

Nadal Arameu, hebreu, grec i llatí coexistien en l'època del naixement de Jesús

REDACCIÓ

Les festes de Nadal tenen l'origen concret en el relat del naixement de Jesús. Curiosament, només en parlen dos dels evangelis i aporten dades contradictòries. El relat té moltes llacunes, entre més raons, per la rica situació lingüística de la terra on va néixer el fundador del cristianisme.

Per exemple, Jesús va néixer en un pessebre, segons la tradició. Però ho era, realment? La referència de l'Evangeli de Lluc sembla que ho afirma. Però, al final, tot és una interpretació passada pel filtre de diverses llengües. En grec antic, la llengua en què es va escriure aquest evangeli, es va fer servir la paraula *phatnē* que es podria traduir, més o menys i en aquest context, per 'menjadora', però els relats en hebreu anomenen el pessebre *ebus*, que, vagament i en el mateix context, es podria interpretar com a 'sortint'. Podria ser, doncs, una menjadora d'animals adossada a una

El cas dels anomenats Reis d'Orient és el que aixeca més discussions i intriga per a saber què parlaven realment. ACN

Quina va ser la realitat? Evidentment, la distància temporal i la fixació dels fets en els evangelis complica molt la cosa

paret o un llit adossat a una paret. No ho sabem, perquè, per exemple, tampoc no sabem què devien dir Josep i Maria parlant en el seu arameu original, que també s'haurien pogut referir a un *awriyah*.

Això mateix passa amb la referència al local on va néixer Jesús. D'una banda, en grec en diuen *kataluma*, que significa 'casa d'hostes'. Però, d'una altra, la tradició parla d'una cova i, fins i tot, d'una casa particular. Quina va ser la realitat? Evidentment, la distància temporal i la fixació dels fets en els evangelis complica molt la cosa. Però també la compliquen les llengües parlades en tota l'àrea i la dificultat que es pot haver creat amb les traduccions.

Un país quadrilingüe

En el moment de néixer Jesús, a Palestina parlaven arameu, mentre que l'hebreu era la llengua de la pregària i l'oficial, i el grec era la llengua dels administradors, de bona part del poder i la llengua de comunicació internacional. Finalment, els ocupants romans feien servir el llatí. La major part dels habitants d'aquelles

terres parlaven amb una certa fluïdesa les tres primeres llengües.

Els evangelis no van ser escrits immediatament després de la mort de Jesús. Primer van circular-ne unes versions orals, després van aparèixer-ne diverses versions escrites i, molt més tard, els evangelis tal com els coneixem avui. En primer lloc, es va escriure el de Marc, després els de Lluc i Mateu –que van fer servir parts del de Marc– i finalment el de Joan. Que en siguin autors els apòstols que donen nom a cada evangeli és molt discutit i la major part dels estudiosos creu que foren escrits per redactors anònims que begueren en les fonts orals adjudicades a cada apòstol o de textos anteriors. L'evangeli de Marc va ser escrit entre els anys 66 i 70 i els altres cap al tombant del segon segle de l'era cristiana, molt lluny, doncs, dels fets que narren.

Sembla indubtable que els evangelis de Lluc i Joan van ser escrits directament en grec. Però la discussió sobre la llengua en què es van escriure els altres dos encara és oberta. La majoria d'autors

opinen que foren escrits o en grec o en arameu. Per acabar-ho de complicar, s'ha demostrat que molts jueus de l'època anomenaven 'hebreu' l'araméu, amb la qual cosa la confusió ja és colossal.

Per això, els estudiosos no es posen d'acord sobre la veritat històrica dels relats de la vida de Jesús i simplement accepten la tradició i en respecten les diverses formes, justificables segons si la llengua d'origen és una o una altra.

I els Reis eren perses?

El cas dels anomenats Reis d'Orient és el que aixeca més discussions i intriga per a saber què parlaven realment. Se suposa que venien de molt lluny i, per tant, no devien parlar ni arameu ni hebreu. En els evangelis escrits en grec, primers són anomenats amb la paraula persa *magus*, que podria indicar-ne el lloc de procedència. La resta de dades són totes d'una confusió excepcional. No se sap si eren tres. No sembla que arribessin a la zona fins dos anys després del naixement de Jesús. No se sap tampoc quins regals portaven ni si eren reis o no. I, pel que fa al nom, hi ha versions ben diferents.

En els evangelis no tenen nom. La tradició aramea parla de Gushnasaph, Hormisdas i Larvandad. Però també s'hi refereix amb els noms de Basanater, Karsudan i Hor i, encara, Hormizdah, Perozdh i Yazdegerd. L'única cosa en què tothom està d'acord és que venien de l'est.

L'araméu, avui

Què se n'ha fet, però, de la llengua que parlava la família de Jesús? L'araméu avui és parlat per unes 500.000 persones, sobretot entre els assiris i els caldeus, i és una llengua en greu perill d'extinció. Les dificultats d'aquestes darreres dècades al Llevant han fet que molts parlants de l'araméu hagin fugit de la zona i hagin anat a parar a països de mig món, fet que condiciona encara més la supervivència de la llengua. Als Països Catalans hi ha unes poques persones que parlen arameu com a llengua pròpia. El més conegut és l'escriptor Pius Alibek, que el parla en aquesta entrevista a VilaWeb.

A Palma, la tradició s'ha preservat en el curs dels segles. ILLES BALEARS TRAVEL

PER NADAL, 'EL CANT DE LA SIBIL·LA' RESSONA PER TOT EL PAÍS

Cultura popular Aquesta peça medieval s'interpreta de maneres molt diverses en esglésies de l'Alguer, Mallorca, el País Valencià i el Principat

REDACCIÓ

‘Lo jorn del judici/ parrà qui haurà fet servici.’ Són els primers versos de ‘El cant de la Sibil·la’, una peça medieval de teatre religiós que pronostica l’arribada del Messies i una terrible fi del món. Té una durada de cinc minuts i generalment es representa el 24 de desembre a la nit, just abans de la Missa del Gall. Normalment, el protagonitza un nen o una dona vestits de sibil·la –una endevinadora del món pagà–, amb mantell de seda i una espasa a la mà. La cançó, que sol ser interpretada *a cappella*, es basa en una melodia d’origen mossàrab i es va traduir al català el segle XIII.

La interpretació d’aquest cant era un costum força estès per tota l’Europa medieval i, tal com diuen algunes fonts, podria ésser fruit de la por que originava l’arribada de l’any 1000. El segle XVI va anar desapareixent, arran de les disposicions del concili de Trento, que el consideraven un ritu pagà. Només es va conservar intacte a l’Alguer i a Mallorca, on el 2010 fou declarat Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO. L’interès per ‘El cant de la Sibil·la’ va renéixer el segle XIX, gràcies a alguns folkloristes i, de mica en mica, s’ha anat recuperant en molts indrets del país.

L’Alguer. Una de les interpretacions més especials que es fan del cant és la de la catedral de l’Alguer, on no s’ha inter-

romput mai. Hom l’anomena ‘Lo senyal del judici’ ([vídeo](#)) i és interpretat per un canonge, acompanyat de dos infants. La versió que se’n fa no és la mallorquina, sinó una de més afí al manuscrit de la Seu d’Urgell.

Santuari de Lluc. La representació al santuari de Lluc és la més curosa i ritualitzada de totes les que es fan a Mallorca, on el cant es coneix com a ‘Ofici de matines’. En aquest cas, la sibil·la és un dels nens de l’escolania, coneguts popularment com a ‘blauets’, i canta enmig de la penombra per afegir tremendisme a l’escena. El cant és tan impressionant que, quan s’acaba, la sibil·la se’n va solemnement sense que cap feligrès tingui el coratge de badar boca.

Palma. ‘El cant de la Sibil·la’ s’in-

L'escolania dels 'blauets' del Satuari de Lluc, amb la Sibila al mig. WIKIMEDIA

terpreta en desenes de municipis de Mallorca; **ací** en trobareu el llistat d'enguany. Però una de les representacions més genuïnes és la que es fa a la seu de Palma, on la tradició s'ha preservat en el curs dels segles i només va deixar d'interpretar-se durant tres anys, del 1572 al 1574. A la seu, hi canta una soprano professional i l'altar està guarnit amb les tradicionals neules de paper.

Ripoll. Una de les primeres representacions consignades del cant és la que es feia el segle X al monestir de Ripoll i que posteriorment es va difondre per tot el país. El 2012 es va recuperar amb una soprano i acompanyament coral i d'orgue. La sibila hi apareix enmig de la foscor del temple acompanyada de dos infants que porten ciris.

La Seu d'Urgell. A la catedral de la Seu d'Urgell fa cinc anys que es va recuperar el cant amb interpretació de soprano, cor i acompanyament d'orgue (**vídeo**). Té la particularitat que s'hi canta una versió autòctona de l'Ordinari de la Seu que data del 1538 i és en català.

Sant Iscle d'Empordà. Fa pocs anys que es va recuperar el cant en aquesta església romànica, on la cosa més important és la partitura. Data del segle XIV i és una versió força especial i molt arcaica. Això fa que sigui una de les més antigues del Principat i serveixi per a estudiar el recorregut del cant i la transmissió a Mallorca.

Barcelona. Barcelona va ser un dels primers indrets de recuperar el cant, amb la representació que es fa a l'es-

glésia de Santa Maria del Mar des del 1948. Però la xifra no para de créixer i enguany es podran sentir sis versions diferents del cant en diverses esglésies de la ciutat, entre les quals destaca la catedral i l'església del Pi, incorporada l'any passat.

Gandia. La representació més antiga que es fa al País Valencià del cant és la de l'ermita de Santa Anna de Gandia, que començà el 1979. Va ser declarada Bé Immaterial de Rellevància Local perquè s'hi canta la versió d'un manuscrit del segle XVI aparegut a 'El cançoner de Gandia'. En aquest cas, la cançó és interpretada per una nena.

Ontinyent. La representació de la Vall d'Albaida és molt completa, perquè abans del cant es representa la marxa

També s'interpreta en molts altres indrets del país, com ara Felanitx, Campos, Lluçmajor, Valldemossa, Sueca, Vic, Tarragona o Lleida

processional de la dansa de la Mort i es mobilitzen una vuitantena de persones. A més, la representació d'enguany incorpora novetats: una tercera sibil·la que allargarà el cant amb la interpretació del 'Dies Irae', un himne que descriu el dia del judici final. 'El cant de la Sibil·la' d'Ontinyent es fa cada any el 22 de desembre a l'església de Santa Maria.

Teulada. L'any 2011, en ocasió de la commemoració del quart centenari de la repoblació mallorquina de les terres de la Marina, es va recuperar a Teulada la tradició medieval de 'El cant de la Sibil·la' (**vídeo**). La celebració comença amb un repic de campanes i la sibil·la, que és representada per un nen, surt en cercavila fins a l'església de Santa Caterina. Abans d'entrar, ballen la dansa de la Mort, i tot seguit, l'infant canta a l'interior del temple. Enguany es farà el 23 de desembre.

'El cant de la Sibil·la' també s'interpreta en molts altres indrets del país, com ara Felanitx, Campos, Lluçmajor, Valldemossa, Sueca, Vic, Tarragona o Lleida.

1. Per Nadal, la catedral de Palma es guarneix amb les tradicionals neules de paper. I.B.T. // **2.** 'El cant de la Sibil·la' de València. E.P. // **3.** En alguns indrets, com ara l'església de Santa Maria de Gràcia, a Barcelona, es fan versions més modernes del cant. A.B.

Fragment del fresc sobre el martiri de Sant Esteve,
al Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC

PER QUÈ L'ENDEMÀ DE **NADAL** CELEBREM **SANT ESTEVE?**

Tradicions La festa, que és molt arrelada al Principat, té vincles directes amb el nostre passat carolingi

REDACCIÓ

Per Nadal cada ovella al seu corral. Per Sant Esteve, cadascú a casa seva.' Segur que heu sentit moltes vegades aquest refrany tan popular, que amaga una història molt interessant sobre els orígens de la festa de Sant Esteve. Es veu que el costum de fer festa l'endemà del dia de Nadal ens entronca directament amb el nostre passat carolingi i amb la idea de família que se'n desprenia. Així ho explica Amadeu Carbó al llibre *Celebrem el Nadal*, una obra pensada per fer entendre què hi ha en l'origen de molts costums i tradicions nadalencs.

Carbó diu que, el segle IX, la Catalunya Vella pertanyia a l'imperi fundat per Carlemany i depenia del bisbat de

Narbona, a diferència de la resta de la península Ibèrica cristiana, dominada pels gots i vinculada amb el bisbat de Toledo. Això va determinar dos conceptes de família diferents. El carolingi era molt extens, com un clan, i quan hi havia alguna festivitat important calia desplaçar-se a la casa pairal.

És el cas de Nadal, la festa més grossa del calendari religiós, que aplegava tota la família al voltant de la llar. I com que a l'edat mitjana els desplaçaments solien ser llargs, la foscor intensa i els mitjans precaris, la gent necessitava tot l'endemà per a tornar a casa. Per tant, a la primeria, el dia de Sant Esteve era una jornada en què no es treballava, que no és exactament igual que fer festa.

Per la mateixa raó que Sant Esteve, es justifica la festa del dilluns de Pas-

qua Florida i la del dilluns de Pasqua Granada: Nadal i les dues pasqües són les festivitats principals del calendari religiós. A més, aquest costum ens lliga amb la resta d'Europa, perquè també ha perdurat en més indrets que van restar sota influència carolíngia i que amb el pas dels segles s'han acabat convertint en els principals estats europeus.

Actualment, Sant Esteve és una festa molt arrelada al Principat i en aquest dia se solen menjar canelons de primer i pollastre farcit o tall rodó de segon. I de postres, sempre cauen neules i torrons. Al País Valencià, la festa de Sant Esteve es coneix com a segon dia de Nadal i va deixar de ser festiu la dècada del 1990. A les Illes, Sant Esteve també s'anomena 'la mitjana festa' i ja fa molt temps que no és festiu. **W**

No tothom accepta que siguin un bon exemple de la cuina de reaprofitament. vw

LA HISTÒRIA REAL DELS CANELONS DE SANT ESTEVE

Tradicions No tothom accepta que siguin un bon exemple de la cuina de reaprofitament

REDACCIÓ

Sant Esteve i els canelons són indistingibles: cada 26 de desembre se'n fan i se'n consumeixen milers! Però aquest costum tan arrelat és carregat de mites, llegendes, polèmiques i innovacions tecnològiques que paga la pena d'aplegar. Per exemple: no tothom està d'acord que siguin un exemple de cuina de reaprofitament. Per una altra banda, n'hi ha més de cent receptes diferents i és una menja que es va popularitzar fa poc més d'un segle.

Encara que pugui semblar que es

mengen canelons des de temps ancestrals, és un costum recent: no apareixen en cap receptari català fins a principi del segle XX. Són un plat d'origen italià que va arribar a Barcelona a final del segle XVIII, gràcies als cuiners estrangers que treballaven a les primeres fondes. Però hi ha una diferència bàsica entre els nostres canelons i els italians: nosaltres primer coem la carn i després la trinxem, mentre que els italians es fan directament amb carn picada. A més, la carn dels canelons italians se sol coure acompanyada d'un sofregit, que a Itàlia tradicionalment porta pastanaga i api.

Al segle XIX alguns restaurants em-

Fins que els canelons no es van popularitzar, a moltes cases era costum de menjar arròs a la cassola per Sant Esteve

blemàtics de Barcelona, com ara la famosa Maison Dorée, van popularitzar el consum de canelons entre la burgesia, que els percebia com una menja molt refinada. Eren una recepta molt complicada de fer a casa, i no pas pel farciment sinó per la pasta, que calia fer a mà. Això es va acabar el 1911, gràcies a l'empresari Ramon Flo, propietari de la marca de pasta El Pavo, que va comercialitzar-ne les primeres plaques seques. Aquest avenç tècnic va significar la popularització definitiva dels canelons: molts restaurants en van començar a servir i, sobretot, van arribar a les llars.

I amb la popularització dels canelons va venir la diversitat: cada casa té recepta pròpia i n'hi ha centenars de documentades. La recepta bàsica dels canelons porta carn de porc, vedella i pollastre acompanyada d'un sofregit de ceba i tomàquet. Però el tipus i la proporció de la carn pot variar molt: n'hi ha que els fan amb cansalada, cap de llong, jarret... També hi ha receptes que donen més paper a la vedella o al pollastre.

Així mateix, hi ha qui afegeix fetge de pollastre, cervell de xai, fetge gras o paté al farciment perquè sigui més untuós. Alguns altres aromatitzen la carn amb una mica de tòfona ratllada. El paté gras i la tòfona són els trets distintius d'una recepta molt famosa de canelons: els Rossini. S'inspiren en el famós compositor italià, que era un excel·lent gurmet. Tot i que els canelons de carn són els més populars, hi ha molts més farciments possibles. Es poden fer d'espínacs, verdures variades, bolets, bacallà, peix, marisc, tonyina, ànec... i així fins a més de cent receptes.

Anunci de canelons d'El Pavo. vw

La salsa és una altra de les estrelles del plat. Generalment, es reguen amb beixamel, uns salsa d'origen francès que deu el nom a Louis Béchameil de Nointel, maître del rei Lluís XIV. També hi ha cuiners que rebaixen la salsa beixamel amb un toc de salsa de tomàquet, que hi dona un color lleugerament rosat.

Els canelons de Sant Esteve arrosseguen el mite de ser un exemple de la cuina de reaprofitament. Un dels grans difusors d'aquesta teoria va ser el gastrònom Néstor Luján, que deia que antigament els canelons es feien amb les sobres de la carn d'olla que es menja el dia de Nadal. Però no tothom ho veu així. L'historiador de la cuina Jaume Fàbrega, per exemple, ho desmunta

en aquesta entrada del seu bloc. Sosté que en la cuina catalana les receptes de reaprofitament no se solen emprar mai en les grans avinenteses, com és el cas del dinar de Sant Esteve.

I abans, què es menjava per Sant Esteve? Fins que els canelons no es van popularitzar, a moltes cases era costum de menjar arròs a la cassola. L'arròs de la catedral o l'arròs colls-i-punys eren dues receptes molt típiques que sí que servien per a aprofitar les restes del dinar de Nadal. Totes dues contenen menuts de pollastre: es fan amb colls, puntes d'ala, pedrers i crestes acompanyades de verdures i arròs. En trobem una bona prova en el refranyer, que diu: 'L'endemà de Nadal, arròs catedral'.

UN NADAL **VEGETARIÀ** (I VEGÀ)

Tradició Les receptes tradicionals es poden adaptar i fer-ne versions vegetarianes o veganes

ARNAU LLEONART

L'alimentació de les persones no és tan sols una activitat fisiològica, sinó que en molts casos té un alt contingut social. Seguir una dieta diferent de la majoritària és relativament fàcil en la intimitat domèstica, quan no cal consensuar plats amb ningú. El problema apareix en els esdeveniments socials amb una taula central i convidats poc proclius a experimentar: aniversaris, casaments, comunions i, òbviament, els successius àpats nadalencs.

En el cas de Nadal, hi ha el problema afegit que la tradició marca unes receptes concretes. És possible, però, celebrar-lo des d'una òptica vegetariana o vegana, sense excessives queixes d'amics i familiars? En principi sí, però cal tenir clar que, si volen ser intransigents, ho seran encara que siguin els germans Roca qui els cuinin.

A l'hora de pensar un menú sense carn, cal decidir si hom adapta les receptes tradicionals o prepara un plat alternatiu que compleixi amb els estàndards exigits per a un àpat de categoria. Com que durant l'any hi haurà més ocasions per a lluir-se amb menús alternatius, potser Nadal és moment per a la tradició.

Un menú nadalenc com cal ha d'obrir amb un bon assortit d'aperitius. Qui pot resistir-se a unes cassoles de samfaina, unes torradetes amb hummus o uns bons nachos amb guacamole? I si no ho limitem a una dieta vegana, podem quedar de meravella amb torradetes amb pa amb tomàquet i truita de patates, amb melmelada de figues i formatge manxec o amb ceba caramel·litzada, formatge de cabra i crema de vinagre de Mòdena.

Passar unes festes de Nadal sense carn és possible. vw

El gran plat de Nadal és la tradicional sopa de galets. Què impedeix fer un gran brou de verdures amb uns bons galets? Tallem a trossets una xirivia, un parell de patates, una ceba, un porro, un parell de pastanagues i un nap gros. Ho posem tot en una olla grossa ben cobert d'aigua amb unes fulles de col arissada i unes altres d'api. Un raig d'oli i deixem que bulli. Quan tinguem el brou, hi podrem coure els galets.

Sant Esteve no és el mateix si no hi ha canelons, però creure que només poden farcir-se de carn és limitar-ne les possibilitats culinàries. Un dels farcits alternatius més populars és el d'espínacs a la catalana, amb pinyons i panses, però també són altament recomanables els canelons d'albergínia. A moltes rostisseries se'n poden trobar, però fer-ne a casa no és complicat.

Per fer-ne d'espínacs hem de sofregir ceba picada i, quan sigui mig daurada, afegir-hi panses i pinyons. Hi fem un

parell de voltes i hi posem els espínacs, que poden ser congelats sense problemes. Amb un quilo d'espínacs podrem farcir una trentena de canelons. Quan estiguin fregits, hi hem d'afegir, amb cura, dues cullerades grosses de farina. Un cop la farina estigui fregida, hi hem d'incorporar, també amb cura i mentre remenem, un litre de llet. Per als vegans pot ser llet de civada. La pasta estarà llesta quan veiem que se separa de les parets de la cassola. És recomanable deixar reposar la pasta fins que es refredi, moment en què podrem farcir els canelons com sempre.

I de postres? En principi, no hi ha d'haver gaire problema, els torrons són perfectament aptes per a dietes no carnívores (excepte el de rovell d'ou per als vegans). Cal estar alerta, això sí, amb els tradicionals mantecados, que estan fets de llard. Però no patiu, se'n poden comprar fets amb oli d'oliva en comptes de llard.

TRONC DE NADAL

Les festes nadalenques s'endolceixen amb postres com aquestes

Ingredients

Per a fer la pasta:

- 4 ous
- mig gotet d'aigua
- 130 g de sucre
- 170 g de farina
- una culleradeta de Royal
- un polsim de sal

Per a la cobertura:

- 2 rajoles de xocolata de cobertura
- 250 g de mantega
- sucre de glaça (opcional)

Per a fer el xarop:

- 1 copeta de rom
- 3 cullerades d'aigua
- 50 g de sucre

Per al farcit:

- 300 g de nata muntada
- 2 cullerades de cacau en pols (opcional)

NEUS CUSCÓ

Comencem fent la pasta: separem els rovells de les clares i treballem els rovells amb el sucre i la mica d'aigua, fins que quedi una pasta fina. Afegim la farina, el llevat i el polsim de sal, sense treballar-ho gaire. Tot seguit, afegim les clares a punt de neu i anem remenant amb una espàtula, amb compte, que no baixi la clara.

A la plata del forn, hi posem paper d'enfornar untat amb mantega. Col·loquem la pasta ben estirada, que tingui el gruix d'un centímetre. Preescalfem el forn a 180° i enforem la pasta uns 10 minuts.

A banda, tindrem un drap de cuina mullat i escorregut. Quan traiem la pasta, la tapem amb aquest drap humit una

estona. Amb compte, agafem la pasta i l'enrotllem perquè agafi la forma d'espiral. Quan tenim la pasta ja freda, la tornem a obrir i la pintem amb el xarop, fet amb aigua, rom i sucre. Per sobre, la farcim amb nata o nata amb xocolata (o crema, fins i tot). Tot seguit, tornem a embolicar el tronc. Li tallem les puntes, perquè quedi més bonic.

L'últim pas és fer la cobertura de xocolata: desfem les rajoles al bany maria amb la mantega. Abans que es refredi, aboquem la xocolata per sobre el tronc. El deixem refredar. Quan la cobertura encara sigui tèbia, li fem unes ratlles amb la forquilla. Acabem amb una mica de sucre de glaça o com vulguem.

El TC anul·la la indemnització pel magatzem de gas del Castor

Poble Lliure demana a la CUP que participi en un govern d'unitat

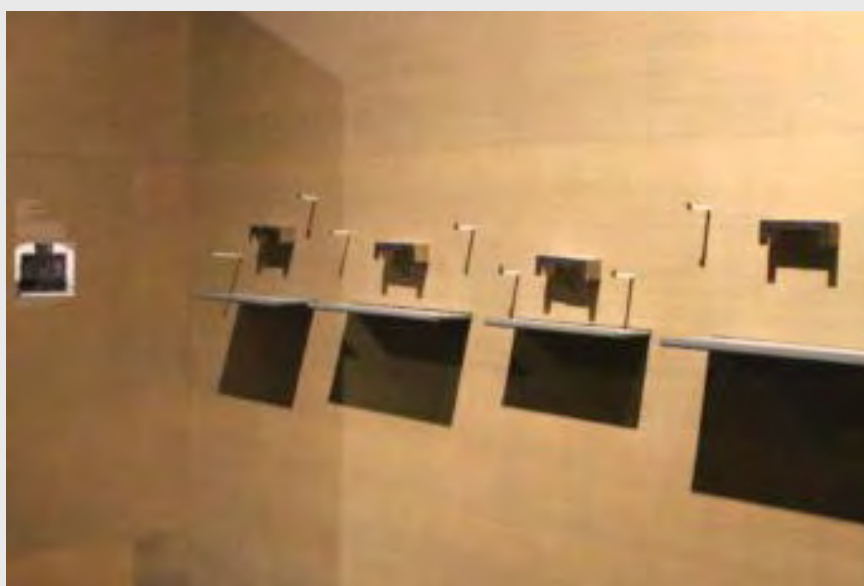
El TAD suspèn i inhabilita Àngel María Villar

Coneixeu els 135 diputats del nou parlament

Alemanya exigeix que es deixi formar govern a Catalunya

Méndez de Vigo ordena la retirada dels recursos contra el lliurament de les obres de Sixena